

VERSLAG

Commissie Algemeen Bestuur

Datum vergadering : 13 mei 2020

Digitaal aanwezig via Teams

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Johan Philippens, Marjolein Gielis, Don van Doorn
VVD : Nathalie van Bakel, Ed van Santen, Edwin Vervaet
CDA : Matthijs Ruitenberg, Frans Ammerlaan
WIJ Lansingerland : Petrine van Olst, Dianne van Heusen
CU : Jurjen Dieleman
D66 : Ineke den Heijer, Brecht Weerheijm
GroenLinks : Marko Ruijtenberg, Anja de Geus
PvdA : Petra Verhoef, Hamid Azzouzi

Burgemeester : Pieter van de Stadt

Wethouders : Jan-Willem van den Beukel, Kathy Arends, Ankie van Tatenhove

Aanwezig in de raadszaal

Voorzitter : Jan Pieter Blonk

Commissiegriffiers : Lianne van den Houten, Rianne Kokke

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om ongeveer 20.20 uur: Dames en heren, daar zijn we weer. De problemen zijn, naar het zich laat uitzien, opgelost. Ik hoor alleen een enorme echo, dat is wel heel vervelend, maar we gaan het toch proberen. Allereerst allemaal hartelijk welkom in deze digitale vergadering. Dit is de tweede digitale commissievergadering in combinatie met de webcast. De commissie ruimte ging ons gisteren voor en dat is heel goed gegaan. Er zijn geen berichten van verhindering. De presentielijst kan nu niet getekend worden, dat gebeurt op een alternatieve wijze. De aanwezigheid van alle raadsleden wordt op alfabetische volgorde zichtbaar en hoorbaar vastgesteld. Als ik uw naam noem, zet u uw microfoon open en u geeft aan dat u aanwezig bent. Daarna zet u uw microfoon weer uit. Ik ga nu de namenlijst langs.

De heer Ammerlaan, de heer Azzouzi, mevrouw Van Bakel, de heer Van Doorn, de heer Dieleman, mevrouw Gielis, mevrouw De Geus, mevrouw Den Heijer, mevrouw Van Heusen, mevrouw Van Olst, de heer Philippens, de heer Ruitenberg, de heer Ruijtenberg, de heer Van Santen, de heer Vervaet, mevrouw Verhoef, de heer Weerheijm. Allen, na het noemen van hun naam: aanwezig. De voorzitter: Dan zijn dit de leden van de commissie. Dan de leden van het college. Burgemeester Van de Stadt, wethouder Arends, wethouder Van den Beukel, wethouder Van Tatenhove. Wethouder Fortuyn is afwezig. Van de griffie: mevrouw Van den Houten en mevrouw Kokke. Laatstgenoemden, na het noemen van hun naam: aanwezig. Inspreker de heer Koelhuis: aanwezig.

De voorzitter: Ik wil graag een aantal belangrijke tips herhalen. Het spreken gaat via de voorzitter, interrupties zonder toestemming van de voorzitter en door elkaar heen praten is niet toegestaan. Uw microfoon zet u op mute, zodat u niet te horen bent. Je haalt de microfoon pas van mute af als u door mij het woord heeft gekregen. De voorzitter bepaalt in welke volgorde de woordvoerders het woord krijgen. De voorzitter noemt de partij die het woord krijgt. De woordvoerder kan zich dan melden. Gisteren is in de commissie ruimte de spreekvolgorde gedaan op basis van grootte van de fractie. Op verzoek van kleinere fracties vandaag zal ik ook bij enkele agendapunten van klein naar groot gaan. Tijdens de eerste termijn zijn er geen interrupties toegestaan. Er is voor de raad en duo-raadsleden een WhatsApp groep aangemaakt, via WhatsApp kunt u het woord vragen en dat doet u door een vraagteken (?) te appen als u bijvoorbeeld een interruptie wilt doen. Wees geduldig, het kan even duren voordat u het woord krijgt van mij. Via WhatsApp kan ook een schorsing gevraagd worden door een S te appen. Het is niet toegestaan om de WhatsApp groep voor andere doeleinden te gebruiken. Gebruik de WhatsApp groep alleen als je deelneemt aan de vergadering. De vergadering gaat door als de verbinding van één van de aanwezigen weg valt. Bij een verbroken verbinding stelt het betrokken raadslid zich WhatsApp in verbinding met de griffier. Daarnaast nog iets. Het blijkt dat digitaal vergaderen veel intensiever is dan een reguliere vergadering. Mocht het zo zijn dat de vergadering om 23.00 uur nog niet is afgelopen, dan zal ik op een logisch moment, niet midden in een agendapunt, de vergadering schorsen. De rest van de

vergadering zal dan maandag 18 mei aanvang 20.00 uur worden voortgezet. Bij deze een oproep om vanavond zo efficiënt mogelijk te vergaderen, zeker nu we al een half uur te laat zijn begonnen.

2. Insprekers

Er zijn vanavond twee inspraakbijdragen, inzake Bergschenhoek centrum:

1. De heer Koelhuis, in de vergadering aanwezig;
2. De heren Hartog, Veltrop en Van der Haring, niet aanwezig in de vergadering.

Inspreker 1:

De heer Koelhuis: Goedenavond, u allen. Ons is te horen gekomen, namens de BIZ Bergschenhoek, dat de gemeente bestookt wordt met negatieve berichten over allerlei zaken met betrekking tot Bergschenhoek centrum en daar ook eventueel de ontwikkeling. We willen namens een overgrote meerderheid dit recht zetten en nuanceren tijdens dit betoog. Ik heb daar een brief voor opgesteld en die is door 21 ondernemers ondertekend om een positief tegengeluid te geven. We hadden het gevoel om daar over te informeren, bij deze. Ik zal de brief citeren. Bergschenhoek, 7 mei. Geachte wethouder, geacht college en raad, naar aanleiding van de negatieve geluiden die ons ter ore zijn gekomen, willen wij langs deze weg een representatief tegengeluid laten horen. Wij, de overgrote meerderheid van Bergschenhoek centrum zijn zeer tevreden met de voortgang van de herinrichting, de schetsontwerpen. Wij begrijpen dat dit een proces is, dat zorgvuldig gedaan moet worden en waar een zo groot mogelijk draagvlak voor nodig is. Door het coronavirus is er een aantal zaken wat meer op de achtergrond geraakt, maar we hebben er vertrouwen in dat nog steeds door alle partijen TZP, Felix, bewoners, ondernemers en de stedenbouwkundige hart gewerkt wordt om tot een spoedig resultaat te komen. Daarnaast vinden wij het als BIZ bestuur en de leden ook belangrijk om aan te geven dat het BIZ bestuur ook door de overgrote meerderheid gesteund wordt. Er is altijd ruimte tot verbetering en adviezen. Voor verbetering nemen wij dat als bestuur dan ook ter harte als ze ons tenminste rechtstreeks bereiken. Wij werken samen met de gemeente hard aan de toekomst en voelen ons zeer positief over de weg die we ingeslagen zijn met elkaar om ons centrum te laden aankomend jaar. Het is bedoeld om het positieve geluid te geven, dat we er hard achter staan met elkaar en dat we eigenlijk zo snel mogelijk tot een spoedige oplevering willen komen. Dat was het. Indien er vragen over zijn, dan kunt u die vanavond stellen aan mij.

De voorzitter: Ik zal even kijken of er commissieleden zijn, die een vraag willen stellen. Even geduld. Nee, er komen geen vragen binnen daarover. Dan mag ik u hartelijk danken voor uw insprekbijsdrage. Dan zijn we toe aan de tweede inspraak van de heren Hartog, Veltrop en Van der Haring. Zij zijn niet aanwezig in de vergadering, maar zij hebben wel een inspraakbijdrage geleverd. Deze zal nu door de commissiegriffier, mevrouw Van den Houten, worden voorgelezen.

Inspraak 2:

Mevrouw Van den Houten: Ik lees de inspraaktekst van Ron Hartog, Christiaan Veltrop en Rob van der Haring voor. De tekst is: Wij, schrijvers van de brief waar het college naar verwijst, zouden vanavond hebben willen inspreken over ons dorpscentrum. Kennis genomen hebbend van de wijze van vergaderen, hebben wij de conclusie getrokken, dat nu inspreken niet leidt tot een zinvolle bijdrage aan het debat, omdat wij daarin de noodzakelijke interactie missen. Wij staan voor een vitaal, energiek en aantrekkelijk dorpscentrum, waar ondernemers, bewoners, vastgoed en winkelende inwoners trots op kunnen zijn. Op het gebied van inrichting, maar ook zeker op het gebied van schoon, heel en veiligheid. Op dit moment volstaan wij met het uitspreken van onze grote zorgen over het tempo, resultaten en gang van zaken rond het centrummanagement, waarvan de bewoners de aanwezigheid niet ervaren. Wij wensen u veel wijsheid bij deze vorm van vergaderen toe. Ron Hartog, Christiaan Veltrop en Rob van der Haring.

De voorzitter: Dank u wel. Hartelijk dank aan de heren Koelhuis, Hartog, Veltrop en Van der Haring voor uw inspraak. De raadsleden kunnen beide inspraakbijdragen betrekken bij agendapunt 5a.

Mevrouw Verhoef: Ik heb een vraag over de inspraak van de heren Van der Haring, Hartog en Veltrop. Het is niet helemaal duidelijk namens wie zij spreken. Spreken ze namens hen drieën? Ik begreep dat de heer Koelhuis sprak namens 21 andere winkeliers. Maar namens wie spreken de drie heren? De voorzitter: Dat kan ik u niet zeggen. Ik kan alleen aangeven, dat deze heren dat aangegeven hebben. Ik kan u daar geen antwoord op geven. Mevrouw Verhoef: Ik dacht: misschien staat het bij de brief vermeld. De voorzitter: Nee, het staat niet bij de brief vermeld.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 11 maart 2020

De voorzitter: Er zijn geen wijzigingen van het verslag voorgesteld, dus het verslag is vastgesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Zijn er voorstellen tot wijziging van de agenda? Ik wacht even af. Ik zie geen verzoeken daartoe.

Inventarisatie rondvraag:

Mevrouw Van Olst: Ik dacht dat het nu mijn beurt was om de rondvraag aan te kondigen. De voorzitter: Er zijn rondvragen ingediend door WIJ, L3B en D66, in totaal 4 rondvragen. Zij zullen bij agendapunt 8 zelf aangeven waarover dat gaat. In die zin bent u, mevrouw Van Olst, aangemeld voor de rondvraag.

5. Besprekpunten:

5.a Voortgang ontwikkeling centrum Bergschenhoek

Mevrouw Gielis, L3B: Dit is een heel bijzonder moment, want dit is inderdaad de eerste commissie algemeen bestuur in de geschiedenis van Lansingerland, die op deze digitale wijze plaats vindt. We willen vooral de voorzitter veel succes wensen vanavond. Namens L3B mag ik beginnen met een pittig onderwerp. Op dit onderwerp wordt overigens geen beslissing van de raad gevraagd. Het is een mededeling vanuit het college met een brief van 17 maart. Die gaat over de ontwikkelingen van het centrum Bergschenhoek. Maar we vinden hier wel wat van en dat willen we bij deze even kwijt, maar niet nadat ik de insprekers heb bedankt voor hun bijdrage. De heren Koelhuis, Van der Haring en Veltrop hebben ingesproken namens de stuurgroep. Dat wilde ik graag verhelderen. In de genoemde brief wordt uitgelegd waarom de ontwikkelingen van het centrum zoveel vertragingen hebben opgelopen. Het is een forse vertraging op een dossier dat sowieso al veel en veel te lang loopt. Als reden voor die vertragingen in het afgelopen jaar wordt vooral gewezen naar het feit, dat er tussen de diverse partijen onenigheid bestaat. De samenwerking tussen ondernemers kan dan wel een storende factor zijn, maar politiek en bestuurlijk gezien hebben onze inwoners recht op een goed functionerende kern in Bergschenhoek. We hebben medio januari nog met klem verzocht om een centrummanager met als belangrijkste doel de verhoudingen onderling te verbeteren. Er is een centrummanager, maar kennelijk zijn die verhoudingen nog niet helemaal verbeterd. Maar iedereen heeft in november 2019 wel ingestemd met het programma van eisen. Ga daar dan mee aan de slag. Het dossier loopt al veel te lang, ik heb het al gezegd. We gaan vandaag vooral niet terugkijken en het verleden herhalen. We willen juist vooruit. Ik wil alleen memoreren, dat er in januari 2019 na de vergadering een duidelijk en unaniem kader van de raad lag. In de tijdlijn van de plannen van toen tot realisatie is nog niet zo heel veel gebeurd. Er is wel veel gebeurd, zoals de heer Koelhuis net aangaf, maar dat is voor de inwoners niet helemaal zichtbaar. De situatie met corona helpt nu ook niet, maar dat mag geen excuus zijn om niet te besturen. Verder is het nog een gegeven dat het riool wederom op de schop moet. Die werkzaamheden staan gepland voor 2021 en wat ons betreft is dat een rekbaar begrip. Wij verzoeken het college met grote klem om te bekijken welke delen of onderwerpen uit het plan wel nu al uitgevoerd kunnen worden en wellicht is het een optie om de planning van het riool naar voren te halen. Het is geven en nemen. Wees creatief en vooral communicatief. De inwoners krijgen er niets van mee, dat er al wat gebeurt en zij zijn de dupe van deze ellende. Zij willen een bruisende en levendige kern van Bergschenhoek, zeker nu in deze tijden op afstand. Zet die schop in de grond en doe wat. Tot slot. Wij zijn ervan overtuigd dat alle partijen willen dat er nu wat moet gebeuren en dat het onderwerp inmiddels alle partijpolitiek overstijgt. We zijn benieuwd naar de creatieve aanvulling van de andere partijen. Laten we hier samen de schouders onder zetten. Dank u wel.

Mevrouw Van Bakel, VVD: Allereerst wil ik de wethouder bedanken voor de brief. Het is van belang periodiek de voortgang op de ontwikkeling van het centrum in Bergschenhoek te bespreken. We zien dat het college veel inspanningen heeft gepleegd om draagvlak te creëren en dat is in de verhoudingen binnen de stuurgroep niet eenvoudig, zo blijkt. Het is jammer en vervelend dat de stuurgroep maar moeilijk tot elkaar komt. De pogingen om die verdeeldheid weg te nemen houden ook wel een keer op. Dat heeft nu al tot vertraging geleid en die verdeeldheid mag de centrumontwikkeling niet langer in de weg zitten. Het is goed dat de wethouder daarover in gesprek gaat, zoals het college in de brief heeft aangekondigd. Wij roepen het college dan ook vooral op om door te pakken, bij voorkeur met een eensgezinde stuurgroep. Maar als dat niet lukt, dan is het van belang van het centrum van Bergschenhoek dat het college doet wat nodig is. We bereiden een motie voor om het college die steun in de rug te geven, want Bergschenhoek verdient dat. Tot slot. Ik ben dan ook benieuwd naar het schetsontwerp. Kunt u die op korte termijn leveren? Zodat wij met zijn allen een beeld krijgen van het ontwerp. Dank u wel.

De heer Ammerlaan, CDA: Voorzitter en collega's, fijn jullie allemaal te zien. Ik wil met name de voorzitter even succes wensen. Fijn dat we er allemaal zijn. Op 23 maart kregen we een brief van de wethouder en ik ben het met mevrouw Gielis eens: we hoorden weinig en het duurde wel wat lang. Dat vond ik ook wel. De brief gaf wat mij betreft veel onduidelijkheid. Er is meer aan de hand. Hoe staan de

zaken er voor? Wat is belemmerend? Dat gaf toch wel een aantal vraagtekens, dus ik heb met betrokkenen gesproken en me daar wat meer in verdiept. Het is met elk centrum zo, dat niet iedereen overal voor kan zijn. Uit hoeveel mensen bestaat de stuurgroep? 9 mensen en een aantal mensen is tegen. Nooit kan iedereen op één lijn staan, maar je moet wel met de grote meerderheid verder, vind ik van belang. Er is toch wel veel werk verzet, wat niet altijd wordt gezien, door de ondernemers, door het bestuur van de BIZ, door de centrummanager. En wat niet onbelangrijk is, wat ik zie, ten opzichte van een jaar of langer geleden, dat er meer mensen bestuurlijk betrokken zijn. De organisatiegraad was vrij laag en er zijn toch duidelijke stappen gezet. Een achttal ondernemers is op diverse fronten actief. Dat vind ik heel positief. Waar ik naar zocht is, en ik ben blij dat de heer Koelhuis daar over ingesproken heeft, want de brief liet in het midden hoe de mensen er nu in staan. Wat vanuit het bestuur van de BIZ komt, is dat toch heel wat ondernemers er positief in staan. 21 ondernemers van de 32, naar ik meen. Je kan niet van iedereen zo'n handtekening krijgen, dat snap ik ook, maar ik vind het wel een heel positief signaal, waar we gewoon mee verder kunnen. Dat zijn zo mijn conclusies, want in elk winkelcentrum is wat en dat zal altijd zo blijven. Ik heb aan de wethouder een paar vragen. Is de wethouder het met me eens, dat het nooit zo zal zijn dat iedereen ergens voor zal kunnen zijn? Dus dat je daar ook mee moet dealen. Maar ook de vraag: als er een grote meerderheid is voor het ontwerp bestemmingsplan, en ik heb begrepen, dat bijna elke ondernemer voor het plan is, en dat plan wat mevrouw Van Bakel aangaf, dat willen wij ook wel zien, natuurlijk, maar ik ben heel blij dat de grootste meerderheid voor is, voor het plan. Dat vind ik toch wel een heel belangrijk aspect. Wat is het doel van de stuurgroep? Ik lees dat de opdracht van de stuurgroep is om tot een voorlopig ontwerp te komen. Dat is nu afgerond en dan kan de vraag gesteld worden of de stuurgroep door moet gaan of dat het niet beter is dat het ontbonden wordt en dat er een ander orgaan komt, want het is wel heel belangrijk dat ondernemers en bewoners gehoord worden. Ik wil de wethouder voorstellen om dan een klankbordgroep naar voren te brengen, wat misschien een beter instrument is. Resumé, wat ook al de andere sprekers al gezegd hebben: positief, tel je zegeningen, kijk wat we al bereikt hebben. Dat was wat versloft, dat is nu duidelijk. Laat ondernemers, bestuurders, vastgoedmensen samen de boel oppakken en vooruit gaan. Samenwerken aan een doel dat bereikt moet gaan worden, een goed functionerend en toekomstig bestendig winkelcentrum met een aangenaam verblijfsklimaat, waarmee het centrum wordt versterkt. Dat is het beoogd maatschappelijk effect, dat wij als gemeenteraad in januari 2019 met elkaar hebben vastgesteld in de centrumvisie Bergschenhoek. Dus daar moeten we voor gaan. Dank u.

Mevrouw Van Olst, WIJ: Zoals bekend willen wij drie levendige, bruisende dorpskernen in Lansingerland. Dit is niet alleen belangrijk voor de winkeliers, voor het vestigingsklimaat, maar juist vooral voor die bewoners. Levendige dorpskernen nodigen uit tot samenzijn en ontmoeten en dat is belangrijk. Voor alle centra, maar vooral die van Bergschenhoek hebben wij meermalen aandacht gevraagd en met u over vergaderd. Iedereen is het er nog steeds over eens: er moet iets gebeuren. Er is een centrumvisie ontwikkeld waar dus ook iedereen achter staat. De neuzen moesten dezelfde kant op, daar is die centrummanager voor aangesteld. Nu blijkt dus, door de insprekers, waarvoor dank, dat dit dus niet helemaal gelukt is. Nu blijkt uit de brief van het college, ik lees er een beetje uit: we leggen de bal bij de stuurgroep, want die zijn het nog niet eens. Daar zijn wij het niet mee eens, dat die bal daar ligt, want wij willen graag dat de wethouder doorpakt. Het is namelijk gewoon nu tijd om door te pakken. Dat de riolering op een ander tijdstip moet, het is natuurlijk niet opportuun om dat los van elkaar te zien, maar inderdaad, zoals mevrouw Gielis aangaf: wat is er mogelijk om bijvoorbeeld die riolering naar voren te halen? Als er kleine verschillen blijven, in mening, net zoals meneer Ammerlaan zegt: er blijven altijd verschillen van mening en in een winkelcentrum is er altijd iets. Ja, op een gegeven moment moet het college, want die gaat hierover, nu gewoon doorpakken. Dan kan het weer gaan bruisen, het bruijt best wel, maar dat het nog meer gaat bruisen en dat we met zijn allen daar weer van kunnen genieten. Dank u wel.

De heer Dieleman, CU: We hebben de brief met belangstelling gelezen. Dat is alweer zo'n twee maanden geleden, want zo snel gaat de tijd in deze periode, waarin we elkaar wat minder vaak zien. Wat we van belang vinden, is dat we met elkaar beseffen dat we er bewust voor hebben gekozen om bepaalde verantwoordelijkheid rondom het centrum van Bergschenhoek bij de ondernemers neer te leggen. We hebben er bewust met elkaar voor gekozen om een BIZ in te stellen en daarmee ook bepaalde taken bij het bestuur van de BIZ neer te leggen en die niet als gemeente te gaan doen. Als ondernemers er dan met elkaar niet uit komen, dan moeten we ervoor waken dat we als gemeente dan gelijk weer in de stand schieten van: dan gaan wij het doen. Laten we ook de eigen verantwoordelijkheid van de winkeliers wel overeind laten staan. Ik ben dan ook heel blij met de handtekeningen die de heer Koelhuis heeft verzameld onder zijn brief die zojuist door de griffie naar ons is doorgestuurd, waarin we zien dat een heleboel winkeliers heel positief zijn over de ontwikkelingen en graag daar snel en vlot mee aan de slag willen. We hebben vandaag ook een reactie van het college gehad op de routekaart(....) rol kan vervullen, maar toch ook vooral de ondernemers stimuleert om er met elkaar uit te komen. Tegelijkertijd wil ik me ook aansluiten bij de woorden van L3B: laten we wel kijken naar de dingen die wel al kunnen

gebeuren. We hebben met elkaar een centrumvisie vastgesteld voor Bergschenhoek. Laten we kijken welke elementen alvast uitgevoerd kunnen worden, omdat daar al overeenstemming over is, zodat we hopelijk al wel bepaalde stappen kunnen gaan zetten en gewoon binnenkort de schop de grond in kan. Dank u wel.

Mevrouw Den Heijer, D66: Er is al veel gezegd hierover. Wij bleven eigenlijk naar aanleiding van deze brief ook met veel vragen zitten. Er wordt een negatief beeld geschetst in de brief. Gelukkig heeft de spreker er weer enigszins een positieve kleur aan gegeven. Dat is wel fijn om te horen. Wij kunnen eigenlijk op basis van deze brief niet instemmen met de aanpak, zoals die daar wordt geschetst. Het lijkt een aanpak van afwachten en eigenlijk niet je verantwoordelijkheid pakken als gemeente. Wij verwachten eigenlijk (...) organisatiestructuur die is gekozen ook wel een proactieve rol van de gemeente bij dit centrumplan, omdat we daar als partij zelf ook een groot belang bij hebben. Het is nu belangrijker dan ooit om ervoor te zorgen dat onze kernen toekomstbestendig worden gemaakt. Denk aan klimaatadaptatie, maar ook om de weg naar groei terug te vinden als straks de crisis weer een beetje voorbij gaat. Wat ons betreft: gemeente, wethouder, zorg dat de ontwikkeling door kan gaan, probeer die stuurgroep op één lijn te brengen en zorg ook dat andere ondernemers betrokken worden bij dit dossier. We hebben nog drie vragen n.a.v. die brief. Pakt de gemeente hier wel de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van het centrum? Klopt het beeld, dat wordt geschetst, dat als de stuurgroep er niet uit komt er dan eigenlijk niks gebeurt? We hadden een derde vraag, waar het conflict precies ligt tussen ondernemers. Misschien kan daar een tipje van de sluier over worden opgelicht. Dank u wel.

Mevrouw De Geus, GL: Zoals iedereen al gezegd heeft, heb ik ook iets te melden, maar veel komt overeen. Wat me wel opvalt is, dat de CU net zegt: pakken winkeliers hun eigen verantwoordelijkheid, we moeten niet alles voor ze pampieren. Niet dat hij dat woord gebruikte. En D66 vraagt of de gemeente verantwoordelijkheid pakt. Dat zijn twee tegengestelde vragen. Dat wilde ik even als eerste zeggen. De commissie wordt gevraagd of wij de gekozen koers kunnen steunen van het college, maar voor ons is het niet helemaal duidelijk. Ik heb begrepen, dat er in 2015 een motie was: bruisende kernen. Dat er een centrummanager is aangesteld, dat er een stuurgroep is opgericht, dat er in november 2019 de oplevering van het programma van eisen kwam. Wij dachten zo'n beetje dat het in december wel in orde was. Maar we begrijpen dat er nu een half jaar later nog steeds gepraat wordt. Gaat dit praten constructief over de inrichting van het centrum? Of gaat dit over de onderlinge verschillen? Hoe gaan we dat oplossen? Wat gaat de portefeuillehouder hieraan doen? Misschien is het wel handig als er een mediator aangesteld wordt, die het een beetje kan bemiddelen, zodat alles weer dezelfde kant op gaat. Het centrum is voor de bewoners, het moet leuk zijn om daar te gaan winkelen. Niet alleen voor de bewoners, maar ook voor de omwonenden (...) leuk vinden om naar de kern van Bergschenhoek gaan. Zelfs als mensen van buitenaf zeggen: hé, dat is leuk, in Bergschenhoek, daar moet je zijn, bij dat mooie gemeentehuis, dat dorp, dat willen wij, daar willen wij wonen. Onze fractie hoopt, dat de portefeuillehouder spreekwoordelijk met de vuist op tafel slaat, de leiding neemt en zorgt dat er iets gaat gebeuren. Zorg dat er iets gaat gebeuren. Bergschenhoek weer op de kaart zetten. Dank u wel.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ja, de datum van de brief, die de basis vormt voor dit agendapunt, is 17 maart. We zijn nu bijna 2 maanden verder. Maar uit de inspraak van de heer Koelhuis, die namens 21 andere ondernemers spreekt, krijg ik de indruk dat deze brief eigenlijk niet meer zo actueel is. De situatie lijkt een stuk positiever dan dat de brief schetst. De brief is nogal somber van aard: het tempo is laag, het draagvlak is niet voldoende, het botert niet zo goed tussen sommige winkeliers onderling en de betrokkenheid van sommige winkeliers houdt nogal over. Er zijn veel verschillen van inzicht. Volgens mij is er ook heel veel positief te melden en dat staat ook in de brief. De heer Koelhuis zei het ook: de stuurgroep is het eens over het plan van eisen, er is een schetsontwerp, over de fasering is men het eens geworden. Er lijkt overeenstemming te zijn om die herinrichting te koppelen aan het aanpassen van de riolering. Als die inderdaad naar voren kan worden gehaald, die rioleringsaanleg, dan zou dat natuurlijk goed zijn. Blijkbaar is men het er met elkaar over eens zo min mogelijk perioden van overlast te creëren. Dus ik zie in het algemeen best een aardig fundament liggen voor een verdere samenwerking om succesvol de uitvoering van de visie en de bijbehorende inrichting voor elkaar te krijgen. Er is nog meer goed nieuws, dat hebben we vandaag gehoord. De wethouder gaat digitaal, het kan helaas niet face to face, weer zo spoedig mogelijk in gesprek met die stuurgroep. Als je alles afweegt, dan zijn dit eigenlijk heel normale zaken in een situatie waarbij een stuurgroep met verschillende belanghebbenden keuzes moet gaan maken voor een belangrijke ontwikkeling en een herinrichting van best wel een groot gebied. Belangrijkste is dat men er met zijn allen uit komt, want deze stuurgroep draagt een verantwoordelijkheid om in goed overleg dit te doen en de onderlinge verschillen opzij te zetten voor de grotere groep gebruikers, honderden mensen, misschien wel meer, die dagelijks daar verblijven, boodschappen doen, naar de kapper gaan enzovoorts. En niet te vergeten, de mensen die daar prettig willen blijven wonen. Onze fractie hoopt dus van harte dat de stuurgroep blijft streven naar overeenstemming en naar een spoedige oplossing. We vertrouwen erop dat de wethouder met haar

ambtenaren hierin zal faciliteren waar ze kan. En dat zij spoedig aan de slag gaat met de stuurgroep om te zorgen dat het centrum de vernieuwing krijgt, waar iedereen zo naar uitkijkt. Ik heb overigens niet de indruk dat de wethouder niet wil doorpakken op dit dossier. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Arends: Goedenavond allemaal. Het is duidelijk dat iedereen, de commissie, de raad, het college, ondernemers en bewoners, de ontwikkeling van het centrum van Bergschenhoek enorm belangrijk vindt. Er is een stevige ambitie en er zijn ook stevige stappen gezet. Tegelijkertijd constateren we ook, dat het minder snel gaat dan we zouden willen. Zoals we in de brief van het college aan de raad hebben laten weten, en zoals de stuurgroep zelf ook concludeert, ligt de oorzaak voor een groot deel bij de moeizame onderlinge verhoudingen. Het is niet eenvoudig om iedereen op één lijn te krijgen. En er loopt ook veel door elkaar. Er is vanuit de gemeente veel inzet gepleegd op het verbeteren van die samenwerking en onderliggende verhoudingen. Dat heeft veel tijd gekost. Ambtelijke inzet en ik heb ook zelf meerdere gesprekken gevoerd met de stuurgroep en de individuele stuurgroepleden. Dat heeft meer tijd gevraagd dan voorzien. Ik denk dat de inspraak van vanavond laat zien hoe ingewikkeld het ook is. Ik hoor o.a. de VVD zeggen dat het belangrijk is dat de voortgang erin blijft en dat verdeeldheid binnen de stuurgroep niet voor verdere vertraging mag zorgen. Dat is exact het gesprek dat ik met de stuurgroep ga voeren. We gaan, hoe dan ook, door. Desondanks, en ik vind het belangrijk om dat te markeren, zijn er toch grote stappen gezet. Er ligt een visie, er is een programma van eisen opgesteld, in maart is een schetsontwerp voor de herinrichting aan de stuurgroep gepresenteerd en dat wordt nu getoetst op financiële en technische haalbaarheid om tot een voorlopig ontwerp te komen, dat de komende maanden wordt afgerond. Alle betrokkenen, de stuurgroepleden en stakeholders, zijn daar enthousiast over. Ondertussen wordt er een aantal quick scans opgepakt, zoals het aanbrengen van tijdelijke zitgelegenheid, het opschonen van oevers, het aanbrengen van beplanting op de oever en het verfraaien van betonnen bloembakken. De volgende stap is de fase van het definitief ontwerp, welke naar verwachting in oktober 2020 gereed is. Vervolgens start dan de periode van vergunning, aanbesteding en dergelijke, zodat we het vierde kwartaal 2021 kunnen starten met de uitvoering. Dat doen we in combinatie met de rioleringswerkzaamheden. Ook met name op vraag van ondernemers: doe niet twee keer die weg open. Dat vraagt ook veel aanpassingen, laat het vooral op elkaar aansluiten. Er zijn dus ook nog grote stappen te zetten en dat vraagt volle inzet van alle betrokkenen. Die inzet moet gaan over waar het om draait: de impuls voor het centrum van Bergschenhoek. Ik denk dat in deze bijdrage al veel antwoorden zitten. Toch loop ik het nog even na. Eigenlijk hoor ik van alle partijen: oké, er zijn veel onderliggende verhoudingen, wat niet helemaal lekker loopt, we hebben een brief ontvangen, ook alle collegeleden, van een grote groep ondernemers die eigenlijk hartstikke tevreden zijn, ook weten dat de onderliggende verhoudingen niet helemaal optimaal zijn, maar graag door willen. Dat hoor ik eigenlijk ook van alle inspraak tijdens deze vergadering. Dat steun ik. Dat is ook precies wat we gaan doen. De suggestie van de heer Ammerlaan: zou het niet beter zijn om een klankbordgroep in te stellen? Is de stuurgroep nu niet al klaar? Het belang van de stuurgroep is dat die ook nog het voorontwerp vaststelt en het definitieve ontwerp, maar ik neem wel die suggestie mee. Ik zal die ook meenemen in mijn besprekingen met de stuurgroep. De heer Dieleman geeft ook heel terecht aan: we hebben de organisatiestructuur heel bewust gekozen, in Bergschenhoek. Er is een BIZ ingericht, dat heeft grote stappen gezet in de professionalisering daarvan. Het is ook belangrijk om ook de verantwoordelijkheid daar te laten waar die ook het meest passend is. Maar we zijn nu wel op het moment gekomen dat we zeggen, ook voor de inwoners, waar ook mevrouw Gielis over praat en mevrouw Van Olst en anderen ook: laat het ook vooral voor de inwoners zichtbaar worden. Die stap moet nu wel gezet worden. Volgens mij heb ik voor de eerste termijn redelijk alles behandeld. Dank u wel.

Tweede termijn

Mevrouw Gielis, L3B: In het kader van uw verzoek om het wat kort te houden, wil ik dat ook graag doen. Het is heel duidelijk dat iedereen vooruit wil, ook de sprekers, allebei de sprekers. Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik vind dat het iets te veel gaat over onderlinge verhoudingen, want daar gaan wij eigenlijk niet helemaal over, daar is een centrummanager voor aangesteld. Dat was één van zijn grote opdrachten. De suggestie van mevrouw De Geus voor een mediator, ja, dan zou je kunnen bedenken dat die centrummanager dan misschien een andere rol zou moeten krijgen. Verder zou ik heel graag willen benadrukken, dat de inwoners helemaal niet zo het gevoel hebben dat er veel gebeurt, terwijl er hele grote stappen worden gezet, zoals jullie vertellen. Dat weet ik ook en dat wordt ook door de heer Koelhuis beaamd, en door meerderen. Maar dat is voor de inwoners niet altijd zichtbaar. Dus wij verzoeken het college dan ook graag nog een keer om vooral creatief te zijn, maar vooral communicatief. Misschien is het gewoon een idee om weer eens heel duidelijk in lokale pers te vermelden wat er allemaal gebeurt en wat het tijdspad is, zodat het voor onze inwoners ook een stip op de horizon geeft. Tja, 100% perfectie voor iedere betrokkene bereik je nooit, maar nu is er voor de inwoners feitelijk nog

niet zoveel veranderd. Ik denk inderdaad dat we gewoon met zijn allen de schouders onder moeten zetten en daar wens ik ons allen heel veel succes en wijsheid bij. Wij houden de vinger aan de pols. Dank u wel.

Mevrouw Van Bakel, VVD: Dank aan de wethouder voor de heldere toelichting. Het is goed om te vernemen dat de opdracht voor de stuurgroep zo goed als afgerond is. Laten we ons dan richten op de overgrote meerderheid, die zich kan vinden in het ontwerp van de herinrichting. Het is helaas niet altijd mogelijk om iedereen mee te krijgen. Nogmaals de oproep vanuit de VVD: het is echt klip en klaar. Het is echt tijd om door te pakken. Bergschenhoek verdient een mooi centrum. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

De heer Ammerlaan, CDA: Wethouder, bedankt voor de heldere antwoorden. Bedankt dat u mijn suggestie mee wil nemen. Om enigszins aan te sluiten bij mevrouw Gielis, er werd teveel gesproken over het gekibbel, om het even zo te zeggen, daar moeten we overheen stappen en daarop aansluitend zie ik ook dat het nu niet handig is om iemand anders in te zetten als mediator, om daar nog op door te gaan. Ik kan u verzekeren: sommige dingen kom je nooit uit. We zullen nooit alle ondernemers één kant op krijgen. Ondernemers zijn net een kar met kikkers: ze springen alle kanten op. Eén ding wil ik wel mee geven, laat duidelijk zijn, wat mevrouw Gielis ook zei: een goede communicatie naar de bewoners toe en een punt op de horizon, zodat iedereen weet waar we naar toe gaan. Dank u.

Mevrouw Van Olst, WIJ: Ik wil de wethouder hartelijk dank voor de antwoorden. Het komt zeer constructief en meedenkend over. De moeizame onderlinge verhoudingen, ja, het is natuurlijk gewoon dramatisch. Het is zo jammer dat het zo moet, maar laten we proberen daar ver van te blijven en proberen dat toch positief in te steken. Ik vind het heel fijn dat er wordt doorgepakt door de wethouder en dat zij ook heeft aangegeven, dat er tijdelijke aanpassingen komen in de vorm van zitgelegenheid. Misschien kan er nog wat creatiever gedacht worden om de bewoners te helpen om wat meer betrokkenheid bij het centrum te krijgen. Daarbij wil ik graag mevrouw Gielis ondersteunen: kom nou eens met een goede communicatie in de Heraut of Hart van Lansingerland. Of misschien een keer met een standje op het dorp, dat maakt het weer wat gezelliger. En waarbij je dan ook een tijdspad laat zien: dit is voorlopig tijdelijk, maar daarna gaan we echt aan de slag, dan gaat de schop de grond in en dan wordt het gewoon prachtig. Dank u wel en veel succes.

De heer Dieleman, CU: Ik kan me grotendeels aansluiten bij de woorden van de vorige spreker, mevrouw Van Olst. Ook wat ons betreft schetst de wethouder een helder pad hoe ze in de komende periode hier verder mee aan de slag gaat. Fijn dat het college er zo in zit, dat er stappen gezet gaan worden en dat er ook gewoon een tijdspad achter ligt. Dus dat kunnen wij volgen. Dank u wel.

Mevrouw Den Heijer, D66: Ik denk dat het goed is dat we hier als commissieleden even bij stil hebben gestaan, hoe het hier gaat en wat de volgende stappen zijn. Dat we even onze aandacht hier weer op gericht hebben. We zijn het met elkaar eens: Bergschenhoek verdient gewoon een heel mooi centrum en daar moeten we met zijn allen aan werken. U heeft gehoord dat alle commissieleden in ieder geval staan te popelen om er wat moois van te maken. Ik steun die oproep ook. Wees creatief en communicatief, ook om te laten zien wat er allemaal gebeurt. Schets een punt op de horizon, zodat we ook weten waar we naartoe werken en wanneer het af is. Ik denk dat dat voor heel veel mensen helpt. Ja, ook voor ons geldt, voor D66, dat we het gewoon scherp in de gaten houden, want het verdient echt onze aandacht om hier stappen te gaan maken. Dank u wel.

De commissiegriffier: De voorzitter is even uit de vergadering, dus we schorsen voor een minuut.

Schorsing

De voorzitter: Ik ben weer terug. Ik was er ineens uit.

Mevrouw De Geus, GL: Ik wil de wethouder bedanken voor de toelichting. Het is helder, het is duidelijk. De stappen die gezet gaan worden zijn ook duidelijk. Die mediator hoeft niet perse van mijn, als er maar een oplossing komt, daar gaat het om, hoe dan ook. Maak in ieder geval de inwoners duidelijk, zichtbaar, wat er gebeurt en dat er iets gebeurt in dit mooie dorp, dat echt gewoon een mooi dorp is. Ik vind het ook een heel goed idee van mevrouw Gielis om een krantenartikel te maken met een voortgangsrapport of iets dergelijks. Dat mensen er wel blij mee zijn. Dank u wel.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ook voor mij was de uitleg van de wethouder zeer duidelijk. Ze heeft een duidelijk plan voor ogen. Ik wil me aansluiten bij een aantal vorige sprekers, die hebben gezegd: zorg dat ook de inwoners op de hoogte zijn van hoe het staat met de plannen, waar er misschien nog enige

vertraging is, maar wel waar we uiteindelijk met zijn allen naartoe werken, naar die mooie, opnieuw ingerichte kern, die Bergschenhoek is. Dank u wel.

Wethouder Arends: De suggestie die mevrouw Gielis gaf werd heel erg gesteund door haar collega's in de commissie: maak zichtbaar aan de inwoners in de communicatiestrategie ook, welke belangrijke stappen al genomen zijn en wat de stip op de horizon is voor het centrum. Ik vind dat echt een heel goede suggestie, wordt ook gedeeld door de anderen, dus dat neem ik mee. Ook de vorm ga ik nog bekijken, ga ik met de stuurgroep leden doornemen. Dat vind ik echt een belangrijke, dus die gaan wij oppakken. Verder zijn er niet veel concrete vragen meer gesteld. Dank u wel.

5.b Vuurwerkvrije gemeente

De heer Ruijtenberg, GL: Vuurwerk. We hebben het er niet voor het eerst over en waarschijnlijk hebben we het er ook niet voor het laatst over. Omwille van de tijd zal ik de redenen, waarom het op de agenda is geplaatst, niet allemaal herhalen. Iedereen heeft het immers kunnen lezen. Ik zal me beperken tot de vragen die er zijn gesteld. Op het moment dat dit geschreven is in maart, is er een aantal wijzigingen in verwerkt, dus die zal ik ook aangeven. Zijn de fracties en het college het eens dat knalvuurwerk grote schade brengen aan mensen, milieu en materieel? Met het afsteken hebben met name COPD patiënten grote last. Er komen zware metalen de vrije natuur in, de leefwereld van wilde dieren heeft te kampen met ernstige schade en er was in de nacht van 2019/2020 voor € 39.000 aan schade. Rotterdam heeft in januari ingestemd met een totaalverbod. Zijn de overige fracties en het college niet bevreesd dat men Lansingerland zal gaan gebruiken als uitwijkplaats voor het afsteken van vuurwerk, wat de overlast mogelijk negatief zal gaan beïnvloeden. Het college heeft, bij monde van wethouder Fortuyn, gezegd de Rotterdamse lijn te gaan volgen. Nu Rotterdam besloten heeft tot een totaalverbod: wat houdt dit in voor het beleid in Lansingerland? Is het college genegen om een onderzoek te doen naar de mogelijkheid van een totaal afsteekverbod van vuurwerk in de gemeente? Nu ook de korpschef van de politie eenheid Rotterdam Hans Visser bekend heeft gemaakt een totaalverbod makkelijker te handhaven is dan een gedeeltelijk verbod? En ook de directeur van de veiligheidsregio Rotterdam Arjen Littooij voor een totaalverbod is. Inmiddels weten we dat Hans Visser geen korpschef meer is, hij is per 1 april opgevolgd door Fred Westerbeke, die heeft zich er nog niet over uitgelaten, maar we kunnen ervan uitgaan, dat de korpsleiding dit nog steeds vindt. Is het college genegen om een onderzoek te doen naar de mogelijkheid van een afsteekverbod van vuurwerk van de klassen F2 en F3? Inmiddels weten we dat F3 met aankomende nieuwjaarswisseling verboden is, dus het gaat alleen nog maar over F2. Is het college genegen om onderzoek naar een verbod op de verkoop van consumentenvuurwerk in de gemeente? Wat is het standpunt van de overige drie fracties op de laatste drie vragen? Zij zijn voorstander van een verbod op afsteken dan wel verkopen van vuurwerk. Wat is het standpunt van de overige fracties en het college om de mogelijkheid te onderzoeken van één of meerdere centrale vuurwerkshows georganiseerd samen met de lokale middenstand? Hoewel ik begrijp dat dat in de 1,5 meter samenleving weleens een probleem zou kunnen zijn. Toch wil ik het wel graag hier op tafel hebben. Dank u wel.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik ga kijken of het lukt om antwoord te geven op de vragen, want het waren er best wel veel. Ik begin gewoon bij de eerste. Ja, we zijn het met de GL-fractie, en ik denk ook met heel veel andere, eens dat vuurwerk veel schade brengt voor mens, milieu en materieel. Ja dus. Ik denk ook, samen met mijn fractie, dat er best een kans is, dat wanneer er een totaalverbod in Rotterdam komt, dat dan jeugd hierheen komt om af te gaan steken. Die kans is reëel. Een onderzoek doen naar een totaalverbod, een deelverbod en/of een verkoopverbod: ja, dat lijkt ons goed om uit te zoeken wat de opties zijn en wat het beste kan. Zijn wij een voorstander van een verbod op afsteken dan wel verkopen van vuurwerk? Dat willen we in eerste instantie van dat onderzoek laten afhangen. Wat we wel weten, is dat handhaving lastig is, dat je daarvoor alles uit de kast moet trekken om dat goed te doen. En dat dus misschien het oprollen van tevoren, dus een verbod zetten op het verkopen, dat dat misschien wel effectiever kan zijn. En dat ook het bezit, het bij zich dragen op straat, beboet kan worden. Dan kun je op die manier misschien iets makkelijker optreden. Een vuurwerkshow lijkt ons een goed idee. Dat hoeft ook niet perse vuurwerk te zijn, het kunnen ook drones zijn of andere manieren van lichteffecten. Dus in het algemeen zijn we ervoor om dit goed breed te onderzoeken. De verschillende flitspeelingen en enquêtes geven ons ook steun, dat er genoeg draagvlak is in de samenleving om uiteindelijk van de overlast en de kosten af te komen. In de Tweede Kamer zijn er voorstellen gedaan, zoals ook in het stuk is te lezen. Ik wil het hierbij laten. Dank u wel.

De heer Weerheijm, D66: Laat ik voorop stellen, dat D66 het principieel eens is met de indieners van het bespreekpunt. Vuurwerk zorgt voor veel verontreiniging, overlast en schade en is daarmee niet meer van deze tijd. We zijn ervan overtuigd dat zelf vuurwerk afsteken zijn langste tijd heeft gehad in Nederland en dat het slechts een kwestie van tijd is voordat hier geen sprake meer van is. Dat is wat D66 betreft een stap in de goede richting. Er zijn inderdaad steden die een stap verder gaan, die zelf al een verbod invoeren, zoals in de gemeente Rotterdam. Tegelijkertijd zien we ook, dat er steeds meer restricties

komen op particulier (.....) als ik het goed heb onthouden. Ben ik niet te horen? De voorzitter: U valt momenten weg, u bent heel slecht te horen. De heer Weerheijm: Ik zie het op WhatsApp ook. Ik vraag of mijn college het over kan nemen.

Mevrouw Den Heijer, D66: Waar waren we gebleven? Dat er inderdaad in Rotterdam al voor is gekozen om veel verder te gaan dan alleen maar het landelijke verbod. Zij kiezen voor een algeheel afsteekverbod. Maar de consequenties daarvan zijn nog niet zo goed in beeld gebracht. Niet wat het betekent voor de overlast, ook niet wat het betekent voor vuurwerkverkoop. Ook zijn er wel politieke randvoorwaarden aan verbonden, volgens mij. Zo is er afgesproken dat er in elke wijk een soort centraal vuurwerkshow zou moeten komen. Het zomaar kopiëren van wat er in Rotterdam gebeurt, is niet gelijk aan de orde, denk ik. Wij denken dat een lokaal verbod op afsteken niet alleen lastig te handhaven is, maar ook zorgt voor veel onduidelijkheid, wanneer iedere gemeente net iets anders bepaalt. Het kan ook zorgen voor vermindering van draagvlak als je dat snel kiest. Ik denk dat Rotterdam een heel interessante testcase gaat worden voor de rest van Nederland. We zijn lang niet de enige gemeente die tegen dit vraagstuk aanloopt, want het is natuurlijk echt een nationale discussie. Ik denk dat wij kunnen concluderen, om even kort in te gaan op de vragen van GL, dat wij wel mee zouden kunnen voelen voor een onderzoek, maar dat we niet vooralsnog dezelfde keus zouden willen maken als ze in Rotterdam gedaan hebben. We willen ook vooral kijken naar hoe de landelijke regels op dit moment gaan uitpakken. We zien het vooral als een tijdspad, waarin we zitten, wat je stapsgewijs oppakt. Daar wil ik het even voor nu bij laten. Dank u wel.

De heer Dieleman, CU: Dank aan de heer Ruijtenberg voor het inbrengen van dit agendapunt en voor het feit dat hij zijn achtergrond van deze Teams-vergadering zo heeft ingesteld, dat het lijkt alsof hij in een soort vuurwerkomgeving zit, dat geeft een beetje extra sfeer aan dit agendapunt. Ik ga even namens de fractie van CU de vragen, die GL in het bespreekpunt heeft gesteld, langs. Wat het eerste betreft: ja, daar zijn wij het mee eens. Knalvuurwerk is een grote schadebrenger aan mensen, milieu en materieel. We zien ook dat het maatschappelijk debat daarover begint te veranderen o.a. door de inbreng van voorzitters van veiligheidsregio's, in de Tweede Kamer begint het debat anders te kleuren, we zien dat de nationale veiligheidsraad advies heeft uitgebracht over vuurwerk, die kritisch zijn over de traditie die we op dit moment in het land hebben. Dus dat punt kunnen wij volgen. Dan de vragen, die aan het college worden gesteld en waarvan de fractie van GL ook het standpunt van de fracties vraagt. Het lijkt ons verstandig om in Lansingerland de Rotterdamse lijn te volgen. Dat betekent een totaalverbod op het afsteken van consumentenvuurwerk. Die lijn is in Rotterdam inmiddels gekozen en wij zouden graag zien dat ook Lansingerland zich daar bij aansluit. Volgens mij is dat ook wat de fractie van GL voorstaat. Is er een mogelijkheid om een vuurwerkshow te organiseren? Laten we hopen dat de 1,5 meter maatregelen niet tot in den eeuwigheid zullen voort duren, dat er gewoon een moment komt dat we weer met elkaar van dat soort dingen kunnen genieten en dan lijkt ons dat inderdaad een mooi alternatief om te onderzoeken. Waarbij we wel mee willen geven, dat Lansingerland weliswaar één gemeente is, maar tegelijkertijd vooral ook nog drie dorpen met hun eigen identiteit. Dus laten we vooral kijken naar de mogelijkheden om dat per dorp te doen. Dat als bijdrage van de CU. Dank u wel.

Mevrouw Van Heusen, WIJ: Vraag 1: is vuurwerk een grote schadebrenger aan mens, milieu en materieel? Ons antwoord hierop is uiteraard: ja. De feiten spreken voor zich. In Nederland hebben 1,2 miljoen mensen een longziekte en 9 op de 10 hiervan ondervindt gezondheidsproblemen vanwege het vuurwerk. De luchtverontreiniging rond oud en nieuw is enorm en dan met name de concentratie fijnstof. Deze is 40 keer hoger dan normaal in Nederland. Dus ook voor gezonde mensen is het al een aanslag op de gezondheid. En nu met corona komen er nog meer chronische longpatiënten bij. Bij deze nieuwe longziekte heet dat overigen COLD, corona obstructive lung disease. Zelf ben ik al jaren vrijwilliger voor het longfonds en deze week is toevallig ook de collecte van het longfonds en voor het eerst doen we die digitaal. Mocht u een bijdrage willen leveren aan het longfonds, dan kan dat via mijn digitale collectebus op facebook of LinkedIn. Dan de meer zichtbare vuurwerkslactoffers. Dat waren er de afgelopen jaarwisseling helaas weer meer dan het jaar ervoor. Nu 1.300, waarvan de helft jonger dan 20 jaar. Een chirurg vergelijkt het letsel met oorlogswonden. Juist kinderen kunnen de risico's niet inschatten van het vuurwerk, maar kampen wel met de gevolgen voor de rest van hun leven. De schade aan het milieu is duidelijk, bodemvervuiling, luchtvervuiling, watervervuiling, fijnstof en zware metalen. Dan de kosten van schade aan publieke eigendommen, het Nederlandse zorgsysteem, de inzet van politie en brandweer. En al deze kosten worden uiteindelijk door de belastingbetaler betaald. Vraag 2: In Rotterdam gaat men over tot een totaalverbod op consumentenvuurwerk. Dat is stoer. Zij tonen lef. Stel dat we dat in Lansingerland niet doen, dan zou dat dus tot vuurwerktoerisme kunnen leiden. Klopt, maar toch denken wij dat dat wel zal meevallen, omdat ze toch het liefst in hun eigen buurt vuurwerk afsteken. Vraag 3 is een vraag voor het college. Wij zien op termijn dat er wel een landelijk totaalverbod komt op vuurwerk, omdat het niet meer van deze tijd is. Dat is al eerder gezegd. Toch ziet WIJ niet echt een pad daar naar toe, de route ernaartoe, die onze gemeente zou moeten volgen in de periode tot dat landelijke

totaalverbod. We zijn wel benieuwd of het college daar nu al een duidelijke visie op heeft. Wij zouden graag de onderzoeken willen afwachten, die dan bij vraag 4, 5 en 6 staan. Wij zijn natuurlijk voor die onderzoeken, daar kan je ook niet tegen zijn. We zien uit naar de resultaten daarvan. Vraag 7, een centrale vuurwerkshow in samenwerking met de lokale middenstand. WIJ is om diverse redenen daar niet direct een voorstander van. Tot zover onze bijdrage. Dank u wel.

De heer Ammerlaan, CDA: Meneer Ruijtenberg, uw vragen over vuurwerk, op een bijzondere dag. 20 jaar geleden in Enschede een vuurwerkontploffing, daar moest ik even bij stil staan toen u aan het vertellen was. Laat ik kort en bondig zijn op één punt. Het CDA volgt de landelijke lijn. Dat hebben we al eerder gezegd. Er is in de Tweede Kamer besloten dat vuurwerk en knalvuurwerk verboden gaat worden. Dit is het eerste jaar, dat deze maatregel van kracht is, dus wij vinden dat je dat eerst moet ervaren. Dus ja, een centrale vuurwerkshow in coronatijd is niet aan de orde, maar wij zeggen ook: eerst ervaren wat er nu gezegd is. Ik wilde nog iets zeggen over flits enquêtes. Naar ons idee geven die geen representatief beeld op dit moment. Niks ten nadele ervan, maar als je een representatief beeld wilt hebben, er een goed andersoortig onderzoek moet komen en niet gaan wachten op wie er reageert, want dat zijn in eerste instantie altijd de mensen die er wat op tegen hebben. Ik snap dat ook en begrijp dat ook. Iets over de Rotterdamse kwestie. Rotterdam zegt dus: er mag wel vuurwerk verkocht worden, maar het mag niet worden afgestoken. Ik wil aan onze burgemeester vragen of hij met zijn college contact wil opnemen en wil vragen of hij ervoor wil zorgen dat hij onze gemeentegrenzen bewaakt, zodat we geen vuurwerktoerisme krijgen. Dat is zoals we er op dit moment in staan. Ik wil nog iets zeggen over de schade. Er wordt gezegd: € 39.000 schade dit jaar. Maar ik wil wel benadrukken dat dat niet uitsluitend om vuurwerk gaat, maar ook om andere dingen. Ook al zal je alle vuurwerk verbieden, dan blijft er schade, want mensen kunnen allerlei dingen doen. Dat was mijn reactie. Dank u.

Mevrouw Van Bakel, VVD: Dank u wel, de heer Ruijtenberg, voor het bespreekstuk. De eerste vraag, of we het ermee eens zijn dat knalvuurwerk een grote schadebrenger is aan mens, milieu en materieel. Ja, daar zijn we het zeker mee eens. De feiten spreken op dat punt ook voor zich. Punt 2, de kwestie van Rotterdam. Wij volgen daar ook de lijn in van het CDA. Ik ben ook benieuwd naar de reactie van de burgemeester op dit punt. Het kan toch niet zo zijn, dat Lansingerland het probleem van Rotterdam met een beperkte politiecapaciteit moet opvangen. Ik hoor graag van de burgemeester, als hij een voorspelling hierop kan loslaten, in hoeverre hij dan hierover afspraken kan maken met Rotterdam over eventueel extra politiecapaciteit rondom oud en nieuw. Dan puntje 5, maar dat is een tekstuele, inhoudelijke. We hebben één korpschef in Nederland en dat is Henk van Essen, de rest bestaat uit politiechefs, dus de eenheid Rotterdam heeft een politiechef, maar dat even terzijde. Wat is het standpunt van de fractie t.a.v. de laatste drie vragen, een voorstander van het verbod op het afsteken dan wel verkopen van vuurwerk. Wij kunnen zeggen dat veel mensen last hebben van het vuurwerk rond de jaarwisseling. Het gaat dan vooral om te vroeg afgestoken vuurwerk en harde knallen van illegaal knalvuurwerk. Zoals we weten willen we dat het kabinet het vuurwerkoverlast gaat beperken. Zo worden de vuurwerkregels al aangescherpt en wordt illegaal consumentenvuurwerk opgespoord en worden er zware straffen voor overtreders ingesteld. Maar ook om onze agenten en hulpverleners te kunnen beschermen tijdens hun werk, moeten er maatregelen genomen worden. Kort en duidelijk: de VVD kijkt uit naar de wetwijziging dat knalvuurwerk niet meer past in de huidige samenleving, maar we zijn niet voor een volledig afsteekverbod. De VVD volgt het landelijk gekozen beleid en dat betekent een verbod op knalvuurwerk. Veel mensen willen op een normale manier genieten van de jaarwisseling en daarbij siervuurwerk afsteken. Dat willen we vanuit de VVD niet verbieden. Voor wat betreft ons standpunt voor het onderzoeken van mogelijke centrale vuurwerkshows, om dat op een andere wijze te organiseren: wat de VVD betreft is het zeker een optie om alternatieve manieren om oud en nieuw vieren omtrent vuurwerk te onderzoeken. Maar met het instemmen van het onderzoek naar alternatieve manieren betekent nog niet dat er geen siervuurwerk afgestoken mag worden. Dank u wel.

Mevrouw Gielis, L3B: We hebben het hier over een pittige maatschappelijke discussie, waar de afgelopen jaarwisseling inderdaad heel veel reuring over is ontstaan. Dus dank aan GL voor deze agendering. We zullen meteen ingaan op de door hun gestelde vragen. Het antwoord van L3B op de eerste vraag zal u wellicht verbazen. De vraag is of wij het ermee eens zijn dat knalvuurwerk een grote schadebrenger is aan mens, milieu en materieel. Dat antwoord is nee. Het gedrag van de mens, die er niet correct mee om kan gaan, is hetgeen dat schade brengt. Mens, milieu en materieel zijn daar zwaar de dupe van. Ik wil wel, voor alle duidelijkheid, nadrukkelijk vertellen dat L3B absoluut geen voorstander is van knalvuurwerk of gevaarlijk vuurwerk. Uw vraag 2 wordt door uzelf beantwoord met de intro van uw vraag 3. L3B is niet bang dat wij een uitwijkplaats gaan worden van Rotterdam, want wethouder Fortuyn heeft immers, zoals u dat zelf opmerkt, aangegeven de lijn van het Rotterdamse beleid te zullen volgen en die lijn is inmiddels bekend. Op de vragen die zowel aan raad als college zijn gesteld wil ik graag reageren met het antwoord dat L3B, als we al wat willen doen, vooral wil inzetten op handhaven. Zowel op klasse F2 als op klasse F3 vuurwerk. En tja, dat hebben we moeten opzoeken. Het gaat om weinig maar

aanwezig gevaar door particulier gebruik en om middelmatig gevaar door professioneel gebruik. Maar welke term dan ook, L3B is van mening dat in alle gevallen van overlast, wat ons betreft, de overlastgevers aangepakt moeten worden. Uw laatste vraag gaat over een onderzoek naar de mogelijkheid om te onderzoeken of er 1 of meerdere vuurwerkshows kunnen worden georganiseerd in samenwerking met de lokale middenstand. Wij zijn het met de heer Dieleman eens als het om vuurwerkshows gaat, dan gaat onze voorkeur uit naar het organiseren van een show of iets alternatiefs in alle kernen. Het lijkt ons wenselijk om daarbij de huidige vuurwerkkopers, dus mensen met veel kennis en kunde op dit gebied, daar vooral bij te betrekken. Mevrouw Verhoef zei het ook al, alternatieven als drones en dat soort dingen mogen ook onderzocht worden wat ons betreft. Aanvankelijk vonden wij de vragen van GL overigens wat voorbarig in deze tijd, maar we realiseren ons ook heel goed dat de economie zelfs nu in tijden van corona ook gewoon door moet kunnen en dat de officiële vuurwerkverkopers tijdig moeten weten of ze voor de komende jaarwisseling moeten gaan inkopen of niet. Dus dank voor het anderen en dank voor de tijd.

Beantwoording college

Burgemeester Van de Stadt: Zoals meestal heb ik verstandige zaken gehoord van de commissie. Ik denk dat dat ook de discussie goed schetst. De enquête, de heer Ammerlaan zegt terecht dat het niet representatief is. Zo is het ook niet bedoeld, maar het geeft wel een indruk van hoe er in de samenleving gedacht wordt over vuurwerk. Ik zou hem willen samenvatten, voor zover je verschillende meningen zou kunnen samenvatten, tot iets wat ik zelf als inwoner ook wel voel: vuurwerk om 12 uur 's nachts moet misschien best kunnen, maar de overlast die het meebrengt op andere tijden is enorm. Die overlast maakt het dossier ook zo ingewikkeld. Laten we voorop stellen: vanaf 18.00 uur 's avonds tot 02.00 uur 's nachts mag je vuurwerk afsteken. Overlast vindt plaats en wordt ervaren vooral ook buiten die uren. Dat zie je ook in die enquête. Dan is het al totaal verboden. Dus kennelijk helpt een totaalverbod in die zin niet. Ik heb altijd gezegd: een afsteekverbod zonder verkoopverbod is een bijna onmogelijke situatie voor de handhavers. Alle handhavers die pleiten voor een vuurwerkverbod, hebben het dan uiteraard ook over een verkoopverbod. Slechts een afsteekverbod, maar het blijven verkopen, is letterlijk dweilen met de kraan open. Los van het feit, dat we er nu al niet in slagen het illegale vuurwerk onder de duim te krijgen. Nog los van het feit dat over de grens het vuurwerk vrij verkoopbaar is en hordes Nederlanders bij België de grens over trekken met achterbakken vol. Het is een heel ingewikkelde discussie om lokaal aan te pakken. De inwoners in de enquête geven niet ten onrechte aan: wij verwachten handhaving van zaken die niet mogen. Daar ben ik het helemaal mee eens. Mevrouw Gielis zegt er ook iets van. Alleen, de handhaving is in dit land ook wel ontzettend lastig gemaakt. Je zult namelijk iemand op heterdaad van het afsteken moeten betrappen. Als ik met vrienden de heer Ruijtenberg en Van Doorn over straat ga om vuurwerk af te steken, dan durf ik wel een weddenschapje af te sluiten dat wij dat kunnen doen zonder dat de politie ons op heterdaad betrapt. Dat is het lastige van dit dossier, omdat het vuurwerk te koop is. M.b.t. handhaving, dat is mijn verantwoordelijkheid, geef ik heel direct aan: ik kan daar eigenlijk niet meer leveren dan wij op dit moment doen. Ik heb niet meer agenten en ik krijg er ook niet meer. Ik heb niet meer bevoegdheden en krijg er ook niet meer. Ik kan de wet niet veranderen. Wij zetten nu op oudejaarsdag met succes camerabeveiliging in, bewakers in, we geven daar geld aan uit. Dan moet ik ongeveer elke speeltuin gaan bewaken, dat kan gewoon fysiek niet, dat moeten we ook niet willen. Oftewel, mijn pleidooi is heel simpel: op het moment dat wij van vuurwerk af willen, dan moet het vanuit Den Haag komen, want ik loop echt tegen de grenzen aan. In die zin steun ik het pleidooi van de heer Ammerlaan, van mevrouw Van Bakel: volg de landelijke lijn. De landelijk lijn, en dat is enigszins verwarrend, dat is ook even mijn vraag aan de heer Ruijtenberg. F3 wordt verboden en hij vraagt het verbieden van F2, maar F2 wordt ook grotendeels verboden ingaande komende jaarwisseling. Alle knalvuurwerk, alle pijlen worden ook verboden. Het enige dat overblijft zijn de zogenaamde fontein en tollers onder meer, zo staat op de website van het ministerie. Dus het is nog wel een enorm verschil. Dat geeft ook wel aan, mevrouw Van Bakel zei dat, misschien kunnen we nog wel één keertje afwachten hoe die landelijke lijn zich ontwikkelt. Ik heb ook wel de indruk dat het zich onherroepelijk naar een verbod moet. Kunnen wij dan stimuleren dat onze bevolking minder vuurwerk afsteekt? Want dat is altijd goed. Dan denk ik: ja. Shows in de kernen, dan wel alternatieve shows. Gezien het succes van de andere evenementen die we organiseren lijkt het mij bij onze bevolking in goede aarde te zullen vallen. Dat zie je ook wel op de sociale media. Dat zou een goed initiatief zijn, om dat te onderzoeken. Onderzoek naar een verbod verkoop. Lokaal kan ik het verkopen feitelijk niet verbieden. We hebben 5 doorlopende vergunningen uitstaan. Die zijn niet zomaar in te trekken. De basis daarvan is aanpassing van de APV. Dat kan, dat is een bevoegdheid van de raad. Maar er zijn wel 5 ondernemers die er recht op hebben. Het wordt makkelijker naarmate die vergunning, ik zeg maar even, minder waard wordt, omdat er steeds minder vuurwerk kan worden verkocht door het landelijke verbod. Maar de juridische consequenties daarvan, schade die geleden wordt door ondernemers die grote voorzieningen, zoals bunkers, hebben, dat is wel een reëel iets. Dat zou moeten worden onderzocht, voordat we dat in de APV veranderen. Het is niet een onmogelijkheid uiteraard, het is een keuze. Maar ook dat pleit er volgens mij wel voor, dat we

niet direct die stap maken. Het wordt grotendeels verboden. Een groot deel van de wens van de heer Ruijtenberg komt landelijk. Moeten wij er dan nog wat aan toevoegen? Ten aanzien van handhaving, Rotterdam en vuurwerktoerisme. Ik ben er ook niet zo bang voor, verschillenden hebben dat ook gezegd. Er zijn twee soorten vuurwerkgebruik. Het legale, dat is oudejaarsavond. Ik denk niet dat volwassen mensen die met een gezin met de burens vuurwerk afsteken in de straat nu gaan uitwijken naar ons met de hele straat. Schoffies, wel mogelijk, maar ik denk dat die het gewoon in Rotterdam afsteken, want die worden toch niet gepakt, want ik denk dat Rotterdam dit helemaal niet kan handhaven. Dus daar ben ik ook niet zo bang voor. Heb ik het met de collega van Rotterdam opgenomen? Zal ik het opnemen? Ja, vanaf het eerste moment dat de burgemeester van Rotterdam sprak over verbod en vuurwerkvrije zones, heb ik ervoor gewaarschuwd dat wij gezamenlijk een team hebben van de politie en dat het niet de bedoeling kan zijn dat de agenten van het basisteam in Rotterdam het vuurwerkverbod gaan handhaven en dat de Rotterdammers vervolgens in Lansingerland gaan afsteken. Daar is uiteraard door de burgemeester van Rotterdam bevestigd op geantwoord, dat dat niet de bedoeling is. Het is door de politie ook bevestigd. Wij hebben gewoon dit jaar onze vaste bemensing van politie en daar zullen we het mee moeten doen. Maar nogmaals, dat tikt gewoon niet aan in handhaving. Als de commissie / raad wat wil doen, zou mijn advies zijn: gooi het niet op de handhaving. U kunt echt nog veel geld er tegenaan gooien en particuliere beveiliging huren, het effect ervan is volgens mij minimaal, want dan gaan ze het ergens anders doen. Dus u zult een keuze moeten maken, en het college zal die altijd volgen, over: wat willen wij doen? Verbieden, dan ook eigenlijk de verkoop als consequentie ervan, direct aanpakken in Lansingerland. Maar overigens is het ook gewoon over de grens te koop in Rotterdam of in Zuidplas. Er zitten dus veel haken en ogen aan. Dus zou mijn advies zijn: kijk het dit jaar nog even aan, het is een stuk minder. Organiseer met zijn allen een mooi evenement, één of drie. Laten we nog één keertje kijken. Eén verschil, wil ik nog even ter afsluiting zeggen, in de situatie met andere gemeenten. Er werd al gezegd dat er verschillen zijn tussen de gemeenten. Als ik burgemeester zou zijn van een gemeente als Rotterdam, waar op oudejaarsavond bedreiging van bijvoorbeeld hulpverleners zo groot is, als die is, dan zou ik ook direct vuurwerk verbieden. In Lansingerland is die situatie er niet. Hij is echt anders dan in Rotterdam. Hier gaat het in principe op oudejaarsavond relatief goed. Er is schade, dus wat is relatief. De brandweer heeft geen probleem, de hulpverleners hebben geen probleem. Het is vooral kwajongenswerk met opblazen van dingen. Dat is wel wat anders dan Rotterdam, dus dat vind ik echt wel een onderscheid waarom het gaat over een totaalverbod. Dank u wel.

Tweede termijn

De heer **Ruijtenberg**, GL: Ik ga ervan uit, dat u het woord aan mij gaf, want ik kon u niet verstaan. Ik heb een aantal vragen hier gehoord. Van mevrouw Verhoef heb ik gehoord over een totaalverbod in Rotterdam als dat van kracht zou zijn. Inmiddels kan ik haar mede delen dat het totaalverbod in Rotterdam van kracht is. Het is opgenomen in de APV. Ik heb D66 horen zeggen, dat er in Rotterdam in elke wijk een vuurwerkshow zal gaan plaatsvinden. Dat is niet helemaal, want dat zou best veel zijn in Rotterdam. Er zullen in het komende jaar, net als in het afgelopen jaar, op 3 plekken professionele vuurwerkshows gaan plaats vinden. Bij de Erasmusbrug, bij Nesselande en in Rozenburg. Ik heb gehoord van de heren Ammerlaan van het CDA, dat hij geen vertrouwen heeft in de flitspeiling. Dat kan ik me voorstellen. Aan de andere kant heb ik het ook nadrukkelijk gehad over de enquête, die uitgevoerd is door Hart van Lansingerland. De enquête van Hart van Lansingerland is begeleid door een onderzoeksbureau, Toponderzoek. Daarvan heeft men aangegeven, dat dit een representatief onderzoek is geweest, waar dus niet iedereen die tegen is het heeft ingevuld, maar waar werkelijk iedereen zijn mening kon geven. Het is een representatief onderzoek, uitgevoerd onder de inwoners van Lansingerland. Ik vind het jammer dat de heer Ammerlaan daar overheen walst door te zeggen dat het niet representatief is en het dus niet goed te vinden. Vervolgens verbaast het me dat ik eigenlijk niemand heb gehoord, behalve mevrouw Van Bakel, over een korpschef die politiechef is, maar ik heb niemand gehoord over hoe men het (...) de politiechef, maar ook de directeur van de veiligheidsregio voorstander zijn van een totaalverbod, omdat men dat makkelijker te handhaven vindt. Daar is geen enkele spreker op ingegaan. De heer Van de Stadt heeft aangegeven dat er in Rotterdam gesproken is over een verbod op verkoop. In de APV die zojuist gewijzigd is, daar wordt nadrukkelijk gesproken over een verbod van afsteken. Niet over een verbod van verkoop, maar het gaat over een afsteekverbod. Dat is de wijziging die in de APV is opgenomen. Als er een vraag is: wat bedoelen we met F2? Heel simpel: alles wat onder de classificatie F2 valt, zoals dat ook staat op de website van rijksoverheid.nl. Dat betekent dus consumentenvuurwerk, zoals vuurpijlen, cakeboxen, knalvuurwerk. Dit zou wat ons betreft verboden moeten worden. De meeste verbazing heb ik over mevrouw Gielis van L3B, die heb ik voor het einde bewaard. Zij heeft aangegeven dat zij en haar partij het niet eens zijn dat vuurwerk schade toebrengt aan mens, materieel en milieu. Ik kan me voorstellen, dat je denkt: die schade is er niet, want die is er alleen maar als je het verkeerd gebruikt. Maar ook L3B kan niet ontkennen dat bij vuurwerk zware metalen vrij komen, zoals barium, antimoon, strontium en koper, wat giftig is voor o.a. het waterleven. Ontkennen dat deze dingen vrij komen bij het afsteken van vuurwerk is helaas ontkennen van de

realiteit. Ik ben wel blij met de inbreng van de sprekers, die over het algemeen positief geweest zijn in deze beraadslaging. Het is goed om gehoord te hebben hoe de overige fracties erover denken en het college. Laatste vraag die me nog wel rest is eigenlijk aan mevrouw Gielis. Zij heeft aangegeven m.b.t. de uitspraak van wethouder Fortuyn, dat Lansingerland de lijn van Rotterdam gaat volgen (...) heeft mevrouw Gielis daarmee bedoeld dat wij dus eigenlijk ook een totaalverbod moeten gaan doen, zoals de Rotterdamse lijn? Hier wil ik het bij laten. Mevrouw Gielis: Ik interrumpeerde uiteraard op het eerste deel, de eerste vraag van de heer Ruijtenberg aan ons. Ik heb in de eerste termijn heel duidelijk gezegd, dat het het gedrag van mensen is, dat schade toebrengt aan milieu, mens en materieel. Wat heb ik letterlijk gezegd? Mens, milieu en materieel zijn hier zwaar de dupe van. Dat heb ik benadrukt. Alleen, wij vinden dat als vuurwerk is en niemand doet wat met het vuurwerk, dan is er ook geen overlast. Alleen, er zijn nou eenmaal mensen die er niet mee om kunnen gaan. Daar is met name het milieu zwaar de dupe van. Dat hebben we willen aangeven. Wij zijn het volledig met u eens op dat gebied. De heer Ruijtenberg: Ook mensen die wel deskundig zijn en goed kunnen omgaan met vuurwerk, ook daarbij komen nog steeds die zware materialen vrij. Dat is nu eenmaal een feit, of je onkundig of kundig bent, de zware metalen komen vrij. Mevrouw Verhoef: Ik ben bijna zelf aan de beurt, maar ik wil eigenlijk aan de heer Ruijtenberg vragen waarom hij vooral een hele lange opsomming doet van halve wetenschappelijke waarheden of dingen van andere fracties die niet helemaal in lijn lagen met hoe hij het had willen hebben. Ik had eigenlijk gehoopt dat hij in deze tweede termijn een constructieve volgende stap zou voorstellen, zoals zijn fractie dat nu ziet vanuit de inbreng van de verschillende fracties. Dan kunnen we in de tweede termijn wat constructiever met elkaar spreken hierover. De heer Ruijtenberg: Ja, ik heb heel veel goede dingen gehoord, laten we dat inderdaad zeggen. Wat ik nu wil is de meningen van andere partijen en het college op me in laten werken. Aan de hand daarvan ga ik nadenken over wat wij gaan doen. Gaan we toch een verzoek indienen aan het college om ieder geval een onderzoek te doen naar hoe we hiermee om kunnen gaan, met vuurwerk. Ik ben er nog niet helemaal uit, laat ik heel eerlijk zijn. Het is afhankelijk van hoe de reacties vandaag geweest zijn, wat ik hier van vind. Het is niet de eerste en waarschijnlijk ook niet de laatste keer, dat hier over gesproken is. Ik wil zeker vervolgstappen zetten. De voorzitter: We gaan ervan uit, dat u er nog een keer mee terug komt. De heer Ruijtenberg: Ja, er zijn overwegend positieve reacties geweest.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik heb geluisterd naar de heer Ruijtenberg. Ik ben blij dat hij nu ook opheldering heeft gegeven, dat hij zich beraadt op een volgende stap en eventueel een motie of een verzoek gaat indienen voor verder onderzoek. Zoals gezegd staat de PvdA-fractie best wel achter het doen van verder onderzoek om te kijken wat lokaal de mogelijkheden zijn. Maar als ik goed luister naar de heer Van de Stadt, onze burgemeester, dan liggen er toch wel heel veel hindernissen om lokaal zaken aan te pakken, dat zegt hij, ingewikkeld om dit lokaal te doen. Handhaving zit al aan zijn maximum. Als je een afsteekverbod doet, doe dan ook een verkoopverbod, maar verschillende ondernemers die vuurwerk verkopen kunnen daarmee gedupeerd zijn. Eigenlijk is zijn advies: laten we kijken wat er landelijk gebeurt. Eventueel daar ons verdere beleid op afstemmen. Maar nogmaals, ik ben niet tegen dat soort dingen op een rij zetten en die afwegingen nog eens heel goed naast elkaar zetten. Dan ga ik graag een volgende keer weer met u in gesprek daarover. Dank u wel.

Mevrouw Den Heijer, D66: Ik vond de vraag van mevrouw Verhoef een heel belangrijke in dit gesprek inderdaad. Hoe gaan we hier nou constructief met elkaar op verder werken? Ik vond de bijdragen van alle partijen heel helder en ook wel de inbreng van de burgemeester uiteindelijk. Ik kan me voorstellen dat de aanpak die hij schetst, we gaan landelijk druk blijven uitoefenen, we gaan kijken hoe de maatregelen die dit jaar zijn genomen uitpakken dit jaar, we gaan lokaal stimuleren dat er minder wordt afgestoken en er minder overlast is, we gaan niet inzetten op een totaalverbod en tot slot, we zijn eigenlijk niet bang voor vuurwerktoerisme, want dat blijft binnen de grenzen. Misschien kan de burgemeester die lijn met ons delen een keer en dat we daar als een besprekstuk op door kunnen gaan. Ik vond die lijn helder en ik denk dat het heel goed past bij wat ik net probeerde te zeggen, maar ik weet niet of dat ook voor anderen geldt. Maar dan zouden we die stap kunnen maken, wat mij betreft.

De heer Dieleman, CU: De heer Ruijtenberg gaf het net ook al aan in zijn tweede termijn. Het is goed dat we vanavond de standpunten van alle fracties en van de burgemeester gehoord hebben. Daar kunnen we wat mee, ook in een eventueel vervolg. Wat ik nog boeiend vond, wat de burgemeester zei toen hij zijn termijn afsloot, de woorden dat op het moment het hier uit de klauwen zou lopen, hij zei het iets anders, met geweld richting zorgverleners en dergelijke, dan zou ik gelijk een verbod op vuurwerk instellen. Schijnbaar is de mogelijkheid er wel. Een aantal gemeenten in het land heeft ook het bestuurlijke lef getoond om, vooruitlopend op de landelijke ontwikkelingen, de gemeente al vuurwerk vrij te verklaren. Wij zouden graag zien dat Lansingerland zich daarbij aansluit. We hebben ook de mening van de verschillende fracties gehoord. We weten dat GL hier ongetwijfeld nog mee verder gaat. Daar denken we graag met de fractie van GL over mee. Dank u wel.

Mevrouw Van Heusen, WIJ: Ik wil inderdaad GL bedanken voor het inbrengen hiervan, dit punt. Het is goed om helder te hebben hoe we hier met zijn allen over denken. De burgemeester heeft een heldere uitleg gegeven: volg het landelijke beleid, in ieder geval nog dit jaar. Ik snap dat, gezien zijn problemen met handhaven. Wij zijn er tevreden mee, met zijn antwoord. Tot zover onze bijdrage.

De heer Ammerlaan, CDA: De burgemeester heeft een aantal heel duidelijke dingen gezegd, waarin ik duidelijk hoor wat wij zeggen: de landelijke lijn. Je kan niet altijd lokaal zomaar andere dingen doen. Ik kreeg net ook de tip van een collega raadslid van me: het is niet mogelijk om verkoop in de gehele gemeente te verbieden, doordat dit in strijd is met de landelijke wetgeving, dat verkoop van vuurwerk toestaat. Je kan het niet zomaar. De heer Ruijtenberg kan natuurlijk zeggen: wat zegt de korpschef van Rotterdam? De landelijke baas van de politie is Henk van Essen, toevallig woonachtig in Bleiswijk. Ik denk dat dat de mensen zijn en dat het landelijk bepaald moet worden. Wat de burgemeester zegt: je kan het nooit lokaal verbieden, er blijven altijd dingen komen, daar kom je nooit uit. Een totaalverbod heeft geen zin, dweilen met de kraan open. Ik zeg niet dat ik tegen ben, het maatschappelijke debat is er, dat moet in Den Haag gevoerd worden. Daar moeten we onze pijlen op richten. Dat is mijn idee.

Mevrouw Van Bakel, VVD: Een korte reactie. Ik kijk uit naar het vervolg. Wellicht in 20/21 één of drie vuurwerkshows, waar we persoonlijk gebruik van vuurwerk niet uitsluiten. We zien een andere lijn, laten we het tempo van de samenleving volgen. Het draagvlak neemt immers af. Dank u wel.

Mevrouw Gielis, L3B: Ik zei het al: het is een pittige, maatschappelijke discussie. Dat blijkt vanavond ook. We vertrouwen erop dat GL hier in een later stadium op terug komt. Hoe we hier mee om moeten gaan, een vraag van mevrouw Verhoef, ja, het is goed om er heel goed over na te denken, want het is belangrijk om op korte termijn er over verder te praten. We zijn, zoals ik in de eerste termijn al aangaf, heel erg voor een onderzoek om te kijken wat de mogelijkheden zijn en eventuele onmogelijkheden. Dank ook aan de burgemeester voor de heldere beantwoording. De burgemeester zei in zijn betoog: organiseer een mooi evenement. Het zou heel mooi zijn als we weer evenementen kunnen en mogen organiseren. Dank u wel.

Burgemeester Van de Stadt: Een reactie kan kort. Richting de heer Ruijtenberg zou ik graag willen zeggen: ik ben zeker niet tegen een verbod. Laat ik dat ook heel nadrukkelijk stellen. Ook ik ben vanuit mijn functie het misbruik van vuurwerk meer dan zat. Ik zou heel graag willen dat wij om 24.00 uur vuurwerk afsteken voor een uurtje en daarbuiten helemaal niet. Dan zou het wat mij betreft goed kunnen. Ik geef wel aan richting de heer Ruijtenberg: helaas zit ik aan mijn grenzen van handhaving. Ik houd niet van symbooldingen: we verbieden iets en vervolgens doen we er niet aan. Dat vind ik ook niet goed voor de geloofwaardigheid van de overheid. Qua onderzoeken: ik ben tegen geen enkel onderzoek. Als de heer Ruijtenberg er behoefte aan heeft om iets uitgezocht te hebben, dan gaan we dat uitzoeken. Dat aanbod geldt per definitie voor elk raadslid natuurlijk. Ik zou ook heel graag, mevrouw Den Heijer had het over: kunnen we de lijn van de burgemeester uitwerken, ik bied ook graag mijn diensten aan om daar met de heer Ruijtenberg eens goed naar te kijken. Voor mij geldt: graag geen symbolische dingen, wel gewoon doen. De heer Dieleman zegt: het kan. We hebben eerder al gezegd: soms is een symbolisch verbod handig. Dat heb ik ook t.a.v. lachgas gedaan. Dat is waar ik ook op doelde. Als het er is, dan moeten we tot zulk soort dingen gaan. Maar als het overal te koop is en wij hebben het hier lokaal verboden en we zien wat de jeugd, maar soms ook volwassenen ermee doen, want het zijn volwassenen die het uit België halen, dan houdt ik mij hart vast m.b.t. onze geloofwaardigheid. Graag bied ik mijn diensten aan aan de heer Ruijtenberg om samen te kijken hoe we tot een goede lijn komen. Dat zou dan primair van mij uit de landelijke lijn zijn. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg: Ik wil de burgemeester graag bedanken voor zijn tweede termijn. Ik wil hem ook aangeven, dat ik zeker op zijn aanbod inga, om samen met hem te gaan sparren om te kijken naar welke handvatten wij hieraan kunnen verbinden. Dus wij komen daar op terug. Dank u wel.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Financieel mandaat crisismaatregelen

De heer Phillippens, L3B: Aan de voorkant zijn twee algemene punten. We zien dat er best een pittig verzoek, een pittig bedrag voor ligt: € 19,3mln aan reserves, 23% van onze algemene reserves, dat is best een pittig bedrag. Als L3B zijn we niet negatief ten opzichte van het inzetten van onze algemene reserves. Het past ook bij het stukje anticyclisch begroten. We hebben de afgelopen jaren onze gemeentefinanciën op orde gebracht, juist om dit soort risico's op te kunnen vangen. Het is belangrijk, dat als we het nodig hebben, die reserve dan ook aanspreken. We kunnen ook een stootje hebben. Dat kwam ook al terug in de technische toelichting. Op dit moment een ratio weerstandsvermogen van 2,2. Ik ben even wat ruw gaan rekenen. Als je € 19,3mln uit je algemene reserve haalt, dan houdt je nog steeds

een ratio van 1,7 over. Dat is nog steeds heel netjes en boven de 1,2 die we met elkaar hebben afgesproken. Dus we kunnen het hebben. Dat is nog zonder de Eneco-gelden in te zetten. Een tweede algemeen punt, dat ik wilde maken, is dat naar mijn gevoel 2 van de 3 maatregelen, die in dit voorstel staan, eigenlijk geen crisismaatregelen zijn. Ik val een beetje over het stukje framing erin. In de tekst zelf wordt het wat meer genuanceerd. Voor mij kijk ik naar crisismaatregelen echt door een andere bril naar niet-crisismaatregelen. Die tweede en derde beslissing hadden we ook gehad met of zonder corona. Die trek ik er echt even van los. Als we dan kijken naar de beslissing zelf, die crisismaatregelen, dan is het doel van die reserve mij helder, maar de koppeling van financiën aan dat doel nog niet volledig. We zijn weer een stapje dichterbij gekomen, o.a. door de technische vragen van D66, dank daarvoor. Ik zie nu dat het een ruime schatting is, maar voor mijn gevoel simpelweg weten we het nog niet. Mijn vraag is dan heel erg: moeten we op dit moment dan al die reserve met dit bedrag instellen? Twee voorstellen van mijn kant uit: moeten we niet wachten tot na die meicirculaire? Dan weten we wat het rijk gaat doen en dan kunnen we die reserve gericht inzetten. Of een tussenoplossing? Laten we bijvoorbeeld eens beginnen met € 1mln. Dan kan het college op een later moment alsnog terugkomen om het mogelijk op te plussen. Dat m.b.t. die crisismaatregelen. Die financieringsstructurering, daar hadden we Eneco en Stedin. Met Eneco hadden we twee paden afgesproken: korte termijn 2020 € 31mln aflossen, lange termijn 2023 € 69mln aflossen. Dan is eigenlijk mijn vraag aan de wethouder: zijn we nog steeds op schema voor die structurele oplossing vanaf 2023? Want uit de technische vragen komt, dat het niet gelukt is, die € 31mln in 2020 af te lossen. Is daardoor deze reserve, in ieder geval m.b.t. Eneco, nog steeds te bereiken? Als we dan Stedin even pakken, dat is eigenlijk hetzelfde probleem. We hebben een structureel tekort, wat we incidenteel gaan opvangen. Daar hebben we op dit moment nog geen lange termijn oplossing voor, dat hoor je uit de technische vragen: we hebben tijd en creativiteit nodig. Ik wil die tijd ook best wel geven, er loopt ook een interne bestuurlijke opdracht, maar ik wil wel met het college afspreken dat we een moment gaan plannen over 6 of 12 maanden dat we echt nog eens heel concreet naar het probleem van Stedin gaan kijken, want daar hebben we eigenlijk geen korte termijn oplossing voor. Het laaghangend fruit, het aflossen van je leningen, dat hebben we eigenlijk al met Eneco ingezet. Dat is dus wel een moeilijk probleem. Als laatste de reserve sociaal domein. Ook daar is volgens de fractie de koppeling financiën met het doel niet geheel helder. Hoe is de verhouding van die reserve ten opzichte van het investeringsvoorstel veranderopgave jeugdhulp? Er wordt al € 1,3mln uit de reserve die er nu is van € 3mln gehaald. Nu komt er dus extra € 4mln bij. Is dat puur om tekorten op te vangen? Of ook om die jeugdhulp te hervormen? Daarop wil ik gelijk een voorstel geven. Binnenkort is de jaarrapportage sociaal domein. Is het niet een idee om die reserve op dat moment te behandelen, als we een meer integraal beeld hebben op het hele sociaal domein? Als laatste, en dan sluit ik hem af. Het college vraagt in de tekst een volledig mandaat op die reserve. Dat past wat mij betreft niet binnen de wens van de raad om meer in control te komen op dat sociaal domein, zie ook onze moties planning en control. Die reserve sociaal domein heeft volgens mij twee heel heldere doelstellingen. Een volledig mandaat op die reserve, ja, daar kan ik als L3B niet mee akkoord gaan. Dat is volgens mij ook niet conform de nota reserves en voorzieningen. Daar wilde ik het bij laten. Dank u wel.

De heer Van Santen, VVD: Goedenavond allemaal, bijzonder op deze manier. De brief over corona, crisismaatregelen. De gevolgen van de verspreiding van het coronavirus wereldwijd zijn verstrekkend. Het pakket aan maatregelen in Nederland kent hun gelijke niet. Belangrijk dat ook Lansingerland oog heeft voor de gevolgen van de coronacrisis. De brief die nu hier voor ligt, vinden we toch wel wat verwarrend. Eigenlijk hebben we precies hetzelfde wat L3B net ook opmerkte: van de punten 2 en 3 zien we eigenlijk het verband niet met corona. Graag wat opheldering van de wethouder daarover. Dan het mandaat van € 5mln. De noodzaak voor dat mandaat is ons niet geheel duidelijk uit de brief en ook niet uit de beeldvorming. Zo'n mandaat gaat wel heel ver. De vraag is € 5mln en uit de beeldvorming blijkt dat € 37.000 is besteed, wellicht meer maar die kennis heb ik niet. We zijn nu ruim een maand verder sinds deze brief. Er wordt aangegeven dat onduidelijk is hoeveel er nodig is. Vooral de bijdrage van het rijk lijkt hier cruciaal in te zijn. En wij stellen voor te knippen. Ik hoorde net ook al zoiets bij L3B. Nu een bedrag van bijvoorbeeld € 1mln en als er meer duidelijkheid is vanuit het rijk kijken we verder. Het is immers van belang dat de raad haar controlerende rol goed kan uitoefenen. In de beeldvorming werd aangegeven dat veel zaken indirect met corona te maken hebben. Dan wordt de controle door de raad wel heel lastig als we zo'n mandaat verstrekken. We willen echt discussie achteraf voorkomen. Dan de overige bestemmingsreserves. Wat we zien is dat de maximaal termijn van 4 jaar wordt genomen om doorlopende kosten en weggevallen dividenden met incidenteel geld te dekken. Dat mag. Ja, we hebben een goede algemene reserve, maar de vraag is of het verstandig is. Juist nu het economisch slechter wordt, verwacht ik van het college meer financiële voorzichtigheid. Ik kan dan ook meegaan met wat de heer Phillippens net opperde. Laten we over een tijdje daar nog eens goed naar kijken en dit niet in één keer nu zo inzetten. Bedrijven en burgers moeten immers de broekriem aanhalen en dat verwachten wij ook wel van de gemeente. Graag de toezegging van de wethouder om een kortere termijn te gaan hanteren dan die 4 jaar en de begroting structureel hierop aan te passen. Tot slot nog een woord over lokale lasten. We hebben de inwoners beloofd dat de lokale lasten naar het landelijk gemiddelde zullen

gaan. Nog 2 jaar te gaan in deze periode. In de beeldvorming werd door de ambtenaar aangegeven dat Lansingerland op gouden bergen zit. Kan de wethouder dus bevestigen dat wij op koers zitten? Gaan volgend jaar de lokale lasten relatief verder omlaag? Als dat zo is, dan zal dat een steuntje in de rug zijn voor onze inwoners in deze moeilijke tijd. Dank u wel.

De heer Ruitenbergh, CDA: Goedenavond allemaal. Het is bijzonder dat we dit voorstel op deze manier moeten gaan bespreken, want het is een voorstel met een enorme financiële impact, zoals we ze hier niet vaak nemen in onze raad. Eigenlijk, als ik dat voorstel bekijk, dan gaat het over 3 zaken. Allereerst een crisisreserve, dan het sociaal domein en als laatste Stedin. In die volgorde zal ik er ook op ingaan. Ik denk dat de woorden van de heer Phillippens heel terecht waren. Gelukkig hebben we een goede spaarpot opgebouwd de afgelopen jaren, zodat we inderdaad anticyclisch kunnen gaan begroten en niet te snel het bezuinigingsmes moeten gaan hanteren op het moment dat onze inwoners het al moeilijk genoeg hebben. En onze organisaties uiteraard. Wat betreft de crisispot. Wij zijn er het in principe mee eens, dat het college in zo'n crisis de financiële ruimte moet hebben om te kunnen handelen. Dat is nodig om snel en slagvaardig te kunnen opereren in een crisis. Het is natuurlijk ook lastig om dan precies te zeggen welk bedrag daar nou voor gewenst is. In principe hebben wij vertrouwen erin, dat het college er op een verantwoordelijke manier mee om gaat, dus wij kunnen het ons voorstellen dat je hen het gevraagde bedrag geeft, maar ik kan me ook voorstellen dat we het in twee stappen doen. In eerste instantie een soort startbedrag en later een aanvulling op dat bedrag zodra er iets meer duidelijkheid komt over op welke wijze het rijk ons gaat compenseren. Want eigenlijk ga ik er wel van uit, want het rijk compenseert vrijwel iedereen op dit moment. Ik ga er ook ergens wel van uit, dat gemeenten ook gecompenseerd zullen worden, zeker als het gaat om extra mensen in de bijstand. En ook de steun die nu wordt gegeven aan ondernemers, waarbij de ene gemeente als een soort crisisloket opereert. Dat was het eerste. Op zichzelf kunnen wij ons erin vinden, maar we kunnen ons ook vinden in een tweetraps raket, om het maar zo te zeggen. Het tweede is het sociaal domein. Dat vinden we eigenlijk wel een bijzonder zorgelijke situatie. Ik ben het eens met vorige sprekers dat het eigenlijk niet zoveel te maken heeft met coronacrisis, het is een losstaand feit. We hebben bij de afgelopen begroting, dat was nog maar in november, een bestemmingsreserve gevormd van € 3mln met eigenlijk hetzelfde argument: laten we onze algemene reserve gebruiken, zodat we niet hoeven te bezuinigen, terwijl we een heel grote spaarpot hebben. Nu blijkt dat die € 3mln wat we er toen hebben ingestort eigenlijk al niet meer toereikend is, dat dat daar nog eens € 4mln aan moet worden toegevoegd. In de technische vragen heb ik ook een beetje gehoord dat er op dit moment een tekort is, dat werd gesuggereerd, van ongeveer € 2,5mln per jaar. En we hebben inderdaad bij de veranderingopgave sociaal domein ook een flink bedrag uit de huidige reserve gehaald. Dus het gaat wel erg hard. Ik denk dat het heel goed is om heel snel meer duidelijkheid en meer grip te krijgen op dit dossier. De motie P&C sociaal domein staat wat ons betreft meer bovenaan dan ooit, daar moeten we echt mee aan de slag, want ik heb echt het gevoel als raadslid op geen enkel wijze control te hebben over wat er in dat sociaal domein gebeurt. Het sociaal domein, ik heb dat ook horen zeggen over de zorg in Nederland, maar binnen de gemeentefinanciën heeft het sociaal domein het karakter van een koekoeksjong. Het heeft de potentie in zich om alle andere uitgaven hier in Lansingerland uit het nest te drukken, omdat het een open einde financiering is. Je zult moeten leveren. Als je daar dan geen controle op hebt of pas veel later, dan is dat een groot probleem. Als het nu nodig is om deze bestemmingsreserve te vormen, dan kunnen wij daar op zich in mee gaan. Maar wij vinden dat het buitengewoon urgent is om hier heel snel, heel indringend met elkaar het gesprek over aan te gaan. Hoe krijgen we er grip op, zicht op? En hoe zorgen we ervoor dat niet bij de volgende begroting weer een hele zak met miljoenen in de bestemmingsreserve gestort moet worden net zolang tot de algemene reserve leeg is en het niet meer gaat. Dan komen we bij Stedin en dat ik eigenlijk wel een heel interessante, want Stedin heeft dezelfde aandeelhouders als Eneco. Rotterdam heeft de meeste en Lansingerland staat op de vijfde plek. Ik lees daar dat Stedin de netbeheerder is van Zuid-Holland, Zeeland en Utrecht, ook een heleboel gemeenten zonder aandelen van Stedin. De reden dat ons dividend verandert of naar beneden gaat, is dat Stedin gaat investeren in de energietransitie. Nu zou het kunnen gebeuren dat in Utrecht bijvoorbeeld, een prachtige grote stad met veel ambities, er wordt enorm geïnvesteerd in de energietransitie en dat wordt dan gefinancierd vanuit het dividend van de toevallige gemeenten die aandeelhouders zijn, waaronder Lansingerland als een hele grote aandeelhouder. Daar vind ik wel iets van. Ik denk dat het heel goed is dat wij niet zomaar voetstoots aannemen, dat dit akkoord is en dat wij als aandeelhouder dit moeten accepteren. Ik denk dat het heel goed is dat wij veel meer strategisch het gesprek aangaan over wat dit bezit van Stedin betekent voor ons als gemeente. En hoe gaan wij zelf bewust als aandeelhouder hiermee om? Wij zijn van plan om over dat onderwerp een motie in te dienen als het voorstel in de raad komt, want hoe belangrijk de energietransitie ook is, ik vind primair dat de gemeenten dat zelf moeten financieren en niet de toevallige aandeelhouders van andere gemeenten. Daar wil ik het bij laten.

Mevrouw Van Olst, WIJ: Zoals al is aangegeven, zijn dit dus niet allemaal crisismaatregelen omtrent corona. Er is al genoeg gezegd over de punten die hier dus eigenlijk niet bij horen. Voornamelijk ook het

stuk, dat uit de beeldvorming bleek, dat er dus uiteindelijk niet afgelost kan worden met de Enecogelden op dit moment. Dat was voor mij nieuw. De vraag is dan ook: moeten we daar niet wat uitgebreider naar kijken? Zeker met de aanvulling van de heer Ruitenbergh, waarvoor dank, om daar nog eens wat verder over door te bomen. Dus vandaar nu alleen over het geld voor corona. Ik wil dan aangeven, dat wij instemmen met dat coronavoorstel. Wij denken dat een verdere onderbouwing van hoe het e.e.a. is opgebouwd niet te geven is en dat het vooral rust moet creëren. Rust die we nodig hebben om de volgende stap te kunnen zetten. Wij hebben vertrouwen in het college dat dit zo goed mogelijk gebeurt en wensen het college hier veel succes mee. Wellicht is er nog meer nodig, dan horen we dat graag. Ik hoop natuurlijk dat het allemaal snel over is, maar wie zal het zeggen. In mijn bijdrage wil ik het verder hebben over risico's. In de routekaart gaan we uit van het meest positieve scenario ofwel het lichte CPB scenario. Het is natuurlijk logisch dat je ergens vanuit moet gaan, maar nu weten we met zijn allen: regeren is vooruit zien. We moeten dus een stapje verder denken. Tijdens de presentatie werd aangegeven dat de risico's worden vastgesteld tijdens de jaarrekening van 2020. Ik snap dat dit voor het financiële beeld inderdaad het geval is, maar het kan natuurlijk niet zo zijn dat we volgend jaar zitten te kijken: wat is er allemaal gebeurd? Dat zou zonde zijn. Want wellicht zijn er nu wel zaken, waar we nog wat mee kunnen. Als voorbeeld wil ik noemen, staat ook op de routekaart: wat gebeurt er met Wilderszijde? Is het project, zoals het nu voorgesteld wordt, nog haalbaar en betaalbaar? Wat moeten we nu doen als dit anders is dan berekend? Wellicht is het denkbaar om toch een goedkoper huis te ontwikkelen met welke financiële gevolgen voor gemeente. Wat als het niet door gaat? Kunnen we dat financieel trekken? Dit is de ene vraag. Hebben we woningen genoeg? Dat is de andere vraag. Het is niet alleen een financieel risico. Nog een pikante. Wat gebeurt er met het cultuurhuis? In de routekaart is aangegeven, dat de ontwikkelaar uitstel heeft aangekondigd. Kunnen we er dan nog onderuit? In de anderhalve meter samenleving blijven er te weinig zitplaatsen over om van een theaterzaal te kunnen spreken. Nu gaan we er natuurlijk niet van uit, dat dit altijd zo blijft, maar laten we nu wel even realistisch blijven. Wellicht kunnen we hier nog iets aan doen. Ik zou dat heel graag in beeld zien, welke gevolgen dit heeft. Zo kun je nog heel veel voorbeelden noemen, want er is een lijst met risico's bij het college in beeld. Hiervan wordt altijd een top 10 gepubliceerd in het jaarrapport. Wij vinden dat dus te laat, dan lopen we achter de muziek aan. Op dit moment kunnen we nog dingen aanpakken, waardoor de uitkomst minder slecht wordt. Onze vraag aan de wethouder: is het mogelijk om een update te krijgen van de totale risicolijst en deze te bespreken tijdens de volgende commissie AB, zodat we een inschatting krijgen van wat waar nog mogelijk is met eventueel beeldvorming. Ter afsluiting wil ik een ieder oproepen om voor de korte termijn de juiste maatregelen te nemen, zoals we iedere dag aan het doen zijn. Maar ook waar mogelijk de risico's op lange termijn te mitigeren. Dank u wel.

De heer Dieleman, CU: Allereerst, volgens mij is dit het eerste raadsvoorstel dat wethouder Van den Beukel naar de gemeenteraad toe brengt. Dat is gek. Het is al maanden geleden dat we hem voor het laatst in het echt gezien hebben. Maar we willen hem van harte feliciteren dat na alle tijd die hij heeft doorgebracht met het college dat hij nu zijn opwachting mag maken bij het hoofd van onze gemeente. Dan over naar de inhoud. We hebben het stuk met belangstelling gelezen en een beetje dezelfde conclusie als die onze collega's al maakten, die net al aan het woord zijn geweest. Het is een beetje een soort mini kaderbrief van dingen die nu echt moeten. Van: ohja, de kaderbrief gaat misschien niet door, dus we stoppen het maar in dit voorstel. Dat de kaderbrief mogelijk niet komt, dat kunnen we goed volgen. We vinden dat het college daar verstandige argumenten voor aandraagt in de brief die we gekregen hebben, dus die kunnen we gewoon volgen. Maar om het allemaal onder de crisismaatregelen te scharen, dat gaat ons iets te ver. Als het gaat om de stukken over Stedin en over het sociaal domein, dan kunnen we die storting in de bestemmingsreserve volgen. Eigenlijk geldt dat ook voor het volstorten van de bestemmingsreserve voor crisismaatregelen. Dan herken ik wel iets van het gevoel dat ik proef bij L3B, VVD en CDA, vooral L3B en VVD. Het is wel veel geld en waar is het nou op gebaseerd? Inderdaad, als we de antwoorden lezen op de technische vragen, dan ligt er nog geen heel sterke onderbouwing onder waarom dat € 5 mln moet zijn. Tegelijkertijd zijn we in heel bijzondere omstandigheden met elkaar terecht gekomen, waarin we ook gewoon heel snel moeten kunnen handelen. Dan zijn we als raad niet altijd de versnellende factor in het openbaar bestuur. We kunnen het storten in een bestemmingsreserve goed volgen. Het geeft daarmee ook het college het vertrouwen dat er goede crisismaatregelen worden genomen. Maar we vragen tegelijkertijd om een zeer, zeer, zeer goede verantwoording over wat er met dat geld gebeurt. Dat vraagt wat ons betreft echt meer verantwoording dan een klein tabelletje of staatje in de jaarrekening of rapportage. Het gaat ons echt om een zeer gedegen rapport aan het einde van de coronacrisis, wat er is gebeurd met de crisismaatregelen, waarom die zijn genomen, welke maatschappelijke effecten daarmee zijn bereikt en hoeveel geld eraan is uitgegeven. Volgens mij komen we daarmee gewoon weer in onze controlerende rol en geven we nu het college het vertrouwen in deze coronacrisis de maatregelen te treffen die nodig zijn en daar wensen wij het college veel succes mee. Dank u wel.

Mevrouw Den Heijer, D66: Ja, ik ga even stuk voor stuk de bedragen langs, waar onze instemming voor wordt gevraagd. Als we beginnen bij de Stedin aanvraag, ja, het is al gezegd, het gaat natuurlijk over veel geld, maar het is wat ons betreft noodzakelijk geld. Stedin moet veel investeringen doen vanwege die energietransitie. We zien het dan ook als een maatschappelijke taak om het energienet betrouwbaar te houden voor nu en in de toekomst. Bovendien is dividend nooit stabiel en we verwachten dat daar ook schommelingen in plaats kunnen vinden. Dan de uitgaven in het sociaal domein. Ja, we volgen de ontwikkelingen natuurlijk en snappen dat hervormingen op het gebied van jeugdhulp en Wmo voor extra structurele kosten zorgt, maar het blijft natuurlijk een zorgelijke situatie. We zijn het met het CDA eens, die daarop inging. Ook wij willen hier wel in mee gaan, maar het natuurlijk urgent om te kijken hoe we dit onder controle kunnen gaan krijgen. Dan over de € 5mln echte crisismaatregelen, zal ik maar zeggen. Hier sta ik wat langer bij stil. Zoals iedereen wel weet is onze samenleving emotioneel en economisch diep getroffen door de crisis. Ook wij leven natuurlijk mee met iedereen die in grote zorgen is over gezondheid of veiligheid. Ik denk dat ook wel een klein compliment op zijn plaats is, of groot, voor bestuur en organisatie, die de afgelopen tijd alle actie heeft ondernomen om onze gemeente in een goed vaarwater te houden. Ik denk dat veel in onze gemeente echt goed loopt, ook al blijven er natuurlijk grote zorgen voor veel mensen, maar we hebben er alles aan gedaan. Nu in onze vergadering heb ik het vooral over de economische impact voor de gemeente. Het is ook duidelijk dat we als gemeente veel moeten en kunnen gaan doen. We vinden het belangrijk dat onze gemeente en ons bestuur wendbaar is om snel te kunnen handelen en te doen wat nodig is. Wij hadden in eerste instantie ook best veel zorg over de uitleg rondom dit grote bedrag. Niet eens omdat we het teveel vonden, misschien was het wel te weinig, maar we misten gewoon een goede onderbouwing. We hebben daar in de fractie veel over gesproken en de beantwoording van de technische vragen, die wij op de valreep hebben gekregen, hebben een groot deel van onze zorgen weg kunnen nemen. Of in ieder geval is er een goede uitleg bij gekomen. Een uitleg waarvan wij denken dat die tot nu toe kan. Je kan ook niet dieper daarin de onderbouwing zoeken. Er is gekozen voor een bedrag dat niet gebaseerd is op het meest milde CPB scenario, maar meer op een gemiddelde. Onze mening sluit ook goed aan bij de tijd waarin we nu zitten. Dan is het natuurlijk belangrijk dat die verantwoording achteraf goed wordt vorm gegeven. Bij de beeldvormende avond is daar op ingegaan. Ze hebben aangegeven hoe ze dat voor zich zien. Wij verwachten dan ook dat het college ons gevraagd en ongevraagd blijft updaten over de financiële stand van zaken. Niet alleen maar na de coronacrisis, want wat is na de coronacrisis? We willen het up-to-date houden, zodat we samen in harmonie tussen college en raad hier het beste van kunnen maken. De prioriteit ligt natuurlijk bij onze inwoners, bij onze ondernemers en sociale instellingen en hoe wij kunnen zorgen dat zij die crisis door kunnen komen. Dan over de routekaart. Ja, daar is ook heel veel over te zeggen. De bottomline is dat wij vinden dat veel onderwerpen on hold worden gezet, terwijl wij vinden dat er ook doorgepakt kan worden. Het belangrijkste, dat er voor ons uit springt, zijn de duurzaamheidsmaatregelen. We vinden echt dat er nadere onderbouwing nodig is, waarom er niet volgens die planning gewerkt kan worden. Denk daarbij aan het duurzaamheidsfonds. Een belangrijk onderdeel van de duurzaamheidsvisie, dat door de hele raad is vastgesteld. Dat zijn gewoon politieke keuzes om die on hold te zetten. Ook wordt er aangegeven, dat er geen actie mogelijk is voor zonnepanelen, omdat er geen participatiemogelijkheden zijn. Dat lijkt me ook echt, met alle respect, een gelegenheidsargument, want op dit moment gebeurt natuurlijk alles online, op afstand participatie. Die 1,5 meter samenleving zal nog wel even duren, dus dan vraag ik me af of we echt moeten wachten tot we weer in een zaaltje bij elkaar kunnen komen om die participatie voort te zetten. Dat is voor ons een belangrijk punt. Zoals in de gemeente Rotterdam wordt energietransitie juist gebruikt om een extra schuwung te geven aan de economie. We verwachten dat het college dat ook gaat doen. Ik wil daar graag een reactie op. Dan is hiermee mijn bijdrage ten einde. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik zal het een stuk korter houden van voorgaande sprekers. Eigenlijk worden er drie besluiten aan ons gevraagd. Het eerste is om € 5mln te bestemmen voor de reserve crisismaatregelen. Dit is een bijzondere tijd en bijzondere tijden die wij nog nooit meegemaakt hebben met zijn allen vragen ook om bijzondere maatregelen. Ik begrijp inderdaad de kritiek van voorgaande sprekers, dat het weinig uitgewerkt is, dat het weinig concreet is, dat het meer een groot gedeelte van giswerk is. Echter, we moeten nu eenmaal gissen. We weten niet wat er gaat gebeuren, we weten niet wat de maatregelen zijn, de versoepelingen, we weten niet of er een tweede golf gaat komen, we weten nog niet concreet wat het met onze economie gaat doen. Daarom denken wij dat het heel goed is om € 5mln te bestemmen voor deze maatregelen. We schenken het college hierin vertrouwen, dat zij dit op een goede manier zullen gaan besteden en dat zij ook naderhand, als de crisis enigszins voorbij is of beheersbaar is, met een goede onderbouwing zullen komen, waar het geld aan besteed is en of men ook al die € 5mln wel nodig heeft gehad. En wat niet nodig is geweest, ook weer terug gaat in de algemene reserve. Maar nogmaals, wij schenken hier het college vertrouwen in. De tweede beslissing die gevraagd wordt is over de structurele terugval in het Stedin dividend. We vinden het heel goed dat Stedin zich gaat ontwikkelen op de energietransitie. Het is belangrijk en ook goed dat ze het nu doet. Wij vinden inderdaad dat wij als maatschappij de maatschappelijke plicht hebben om daaraan mee te werken. Dus

dat wij hier wat geld mis lopen vanuit het dividend en daarvoor iets reserveren, vinden wij goed. Ik vind het wel heel typisch dat het CDA aangegeven heeft, dat wij als aandeelhouder hier iets van moeten gaan vinden, terwijl ik mij meen te herinneren, dat ook het CDA vond dat wij geen aandeelhouder moesten zijn bij Eneco, omdat dat niet meer hoorde bij een overheid. Ik vraag mij dan af hoe het komt dat daar een verandering van beeld is. Echter, nogmaals, ook hierbij, wij steunen het voorstel voor de € 10,3mln. Tot slot € 4mln voor de bestaande bestemmingsreserve sociaal domein. Ook die steunen wij. Je moet investeren in jeugdhulp. Je moet sowieso investeren in de jeugd, want de jeugd heeft de toekomst. We moeten ook investeren in eventuele dingen die gaan gebeuren bij de Wmo. We begrijpen ook, waarom dit weldegelijk een crisismaatregel is met corona, want mensen verliezen zekerheden, verliezen hun baan, verliezen alle dingen die ze hebben, dan kan ik me voorstellen dat er in de toekomst door meer mensen een beroep gedaan wordt op dingen die in het sociale domein liggen. We begrijpen het, we vinden het verstandig, we vinden het ook een goede bestemmingsreserve, die hiervoor genomen is. Ook hierbij krijgt het college onze zegen. Dank u wel.

De heer Azzouzi, PvdA: In deze bijzondere tijden hebben het college en de organisatie duidelijk inspanningen verricht om de coronacrisis het hoofd te bieden. De fractie van de PvdA wil het college en de organisatie bedanken voor deze inzet in dit voorstel dat er nu ligt. Onze gemeente beschikt over forse reserves en zit goed bij kas. Er zit nu € 80mln in de algemene reserve, waarvan ruim € 60mln zal overblijven na het uitvoeren van dit voorliggend voorstel. De Enecogelden zijn binnen. Tot op heden is de meerjarenbegroting op orde. Met dit voorliggend voorstel vraagt het college een financieel mandaat om de crisismaatregelen te nemen. De PvdA staat positief tegenover het mandaat en de genoemde beslispunten en schenkt het college het vertrouwen. We vragen het college wel om op korte termijn met een nieuw voorstel te komen ten behoeve van structurele oplossingen van het terugvallen van het Stedin dividend. Daarbij moeten er beperkt financiële en maatschappelijke gevolgen voor de inwoners zijn. Wat betreft de coronacrisis zijn we benieuwd naar de financiële analyse m.b.t. de omvang en de gevolgen hiervan. Vraag aan de wethouder: is deze analyse in de maak? Zo ja, wanneer wordt de raad hierover geïnformeerd? Mochten er grote financiële tegenvallers ontstaan, die tot structurele tekorten op de begroting leiden, dan hopen wij dat niet het instrument van bezuinigen wordt toegepast, vooral op de posten die on hold kunnen worden gezet. Dit doet het rijk niet. Van de regering mag worden verwacht dat de gemeenten worden gecompenseerd in tekorten op hun begroting voor zover het negatief financieel effect betrekking heeft op de coronacrisis. Wat ook zeker niet mag gebeuren, is dat er vertraging komt in onze bouwplannen. Dit zou een ramp zijn voor duizenden woningzoekenden en bovendien opnieuw een doodsteek voor de bouwsector betekenen. We wensen het college dus veel creativiteit toe en zullen als fractie hierin ook mee denken. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Van den Beukel: Collega Van Tatenhove is aanwezig op het moment dat er typische vragen zouden komen, die op haar bordje horen, maar in beginsel is het een brief waar ik als portefeuillehouder financiën de verantwoording voor draag en u probeer van goede antwoorden te voorzien. Laat ik beginnen bij het begin, u hartelijk te danken voor uw inbreng over deze belangrijke brieven. Een serie brieven, die op de agenda staat, een routekaart, Stedin en met name de brief financieel mandaat. Laat ik beginnen bij het laatste. Framing is door diverse partijen even aangehaald. Het beeld is wat mij betreft, wat het college betreft, er één dat het hier gaat over een voorstel met de naam routekaart coronacrisis en financieel mandaat. Dat het financieel mandaat niet alleen crisis-gerelateerd is, niet direct crisis-gerelateerd is, laat ik iedereen die dat heeft genoemd meteen gelijk geven, dat lijkt me een feitelijk gegeven. Indirect zijn die zaken wel gerelateerd. Laat ik beginnen bij het begin. Dit is inderdaad mijn eerste optreden in de commissie als wethouder financiën in deze mooie gemeente. In een heel bijzondere tijd ook. Vandaag exact 2 maanden geleden, 13 maart, begon die periode van deze zeer intelligente lockdown. Nog nooit zijn er in Nederland dergelijke, omvattende en ingrijpende maatregelen genomen om een gezondheidscrisis te bezweren, nog nooit. Het raakt dus heel Nederland en ook onze gemeente. Gelukkig lijkt het erop, dat alle contactbeperkende maatregelen, waar vanavond ook weer een voorbeeld van is, toch een positief effect hebben. De toename van besmettingen daalt, piekbelasting in de zorg daalt en dat biedt perspectief, maar we zijn er nog niet. Die beperkende maatregelen hebben ook echt veel gevolgen voor onze economische ontwikkeling. Hoe groot die economische schade echt zal zijn, is moeilijk te bepalen, eigenlijk niet. De recessie is begonnen. We voelen het nog niet, het is lente, maar de recessie is begonnen. Hoe lang en hoe diep die zal zijn, dat is echter ongewis. In maart heeft de CPB 4 scenario's benoemd, van donker tot zeer zwart, niet licht. Van een recessie in de eerste helft van 2020 met een krimp van 1% tot een diepe recessie van meer dan 7% in 2020 en nog eens 3% in 2021. Het zijn inschattingen. Het zijn wel inschattingen die ons als college houvast geven en die u dus ook o.a. in de routekaart ziet terug komen. Er is dus sprake van een heel andere economische werkelijkheid en dat vraagt om maatregelen. Dank voor alle complimenten die daarover zijn gegeven door uw raad. Het vraagt om maatregelen en ook om bijstellen van ambities. Daar heeft het college uw raad bij nodig. Figuurlijk

en ook letterlijk. Vooralsnog is het college uitgegaan van het eerste scenario, waarbij die contactbeperkende maatregelen ongeveer 3 maanden zouden duren. We zijn 2 maanden op gang hiermee, dan zou het nog ongeveer een maand aanhouden. Dat is eigenlijk het lichte scenario van het CPB. Zal het zich op die manier manifesteren, we weten het niet zeker, maar we gaan er vooralsnog van uit. Wat dat betekent voor de onderwerpen die op de bestuurlijke tafel lagen, dat staat in de routekaart. Elke 6 weken actualiseren we die, de eerste update volgt dus over 2 weken eind mei, de tweede medio juli voor het zomerreces. U heeft daar enkele vragen over gesteld, laat ik er meteen 1 of 2 pakken, dan komt de rest straks. Duurzaamheid, mag van mij, maar ook van het team duurzaamheid binnen de gemeente gerust weten dat onze dagen niet minder gevuld zijn dan pre-corona. Zeker ook met de projecten die betrekking hebben op duurzaamheid. Maar bijvoorbeeld zonne-energie gaat specifiek niet over het realiseren van zonneparken, wat we ook benoemen in de technische beantwoording, maar over het maken van beleid voor zonneweiden. Het is nu eenmaal een thema waar maatschappelijk veel sentiment over leeft. De interactie daarover met diverse stakeholders is wel, zo ervaren wij dat, moeilijker op dit moment. Dat is de reden waarom wij hebben gezegd, enkele weken geleden: we verwachten dat daar enige vertraging ontstaat. Nogmaals, over 2 weken is er een nieuwe versie en we willen u zeker toezeggen dat daarop veel meer toelichting zal zijn wat betreft redengeving voor de categorisering ofwel op on hold of nog anders, want ik begrijp, wij begrijpen, dat daar meer helderheid over gewenst is. Terug naar de hoofdlijn van mijn verhaal. Voor het zomerreces is er meer duidelijkheid over hoe de crisis zich ontwikkeld, dat mogen we wel verwachten. Dan kan er worden gezien of we toch nog rekening moeten houden, wellicht, met toch een zwaarder scenario. We hopen ook, we verwachten eigenlijk wel, dat er dan meer bekend is over welke financiële maatregelen het rijk heeft genomen of nog gaat nemen. De meicirculaire, die soms gek genoeg pas in juni verschijnt, is er nog niet. Afhankelijk daarvan wil het college beslissen of we inderdaad een kaderbrief voor het zomerreces nog gaan maken. Maar we kunnen niet alleen maar wachten op Den Haag, ook niet wachten op anderen, we moeten slagvaardig zijn, we willen slagvaardig zijn en blijven. We zijn meteen aan de slag gegaan. Maatregelen genomen in de dienstverlening, informatieverstrekking, handhaving en ook uitvoering van bijvoorbeeld de regeling voor zelfstandige ondernemers, waar vele, vele Lansingerlanders al gebruik van maken. En dat is prima. Het kost wel geld, maar dat is prima. Voor overzichtelijke risico's hebben we in de begroting onvoorzien. Die post is verplicht, maar de raad bepaalt de omvang ervan. Uw raad heeft besloten dat in de begroting 2020 die post de omvang van € 50.000 zou moeten bedragen. Daarvan was al bepaald dat dat bedrag zou moeten worden gealloceerd voor 75 jaar bevrijding. Dus er zat geen ruimte in onze begroting op dat vlak. Met andere woorden: voor wat we nu op ons af zien komen qua corona-effecten is onze begroting, deze post echt ontoereikend. Ik heb ook niemand gehoord die dat betwist heeft. Het college wil graag slagvaardig blijven, daar is een financieel mandaat voor nodig en dat ligt nu voor. We vragen inderdaad om een bestemmingsreserve crisismaatregelen van € 5mln voor alle extra kosten die het gevolg zijn van de coronacrisis. Het gaat om een buffer waarvan de omvang niet exact is in te schatten. Temeer daar we in het geheel nog geen zicht hebben op de vraag of het rijk de gemeente in financiële zin tegemoet komt of zal steunen. Als dat wel het geval zou zijn, weten we nog steeds niet in welke mate. Ik denk zelfs, dat ze het in Den Haag ook nog niet weten. Deze buffer is eigenlijk een signaal, zo kiezen wij ervoor die voor te stellen, is een signaal van ordentelijk begrotingsbeleid. We weten namelijk nu al dat zonder deze bestemmingsreserve we onherroepelijk afstevenen op een tekort bij de jaarrekening 2020. Dat wil het college, maar ook ik, wethouder financiën, vermijden. Vergeleken overigens, om het in perspectief te zetten, met de totale begrote lasten van ongeveer € 149mln, die we als gemeente hebben, is een buffer voor een crisissituatie van 3,3% niet buitensporig te noemen naar het oordeel van het college. Welke extra kosten verwachten we dan? Het zijn er vele en ook diverse. Het gaat o.a. over meer bijstandsuitkeringen, ook over een terugval in de betaling van OZB-belastingen, het gaat ook over extra handhaving, kosten van de veiligheidsregio, die naar ons worden doorgesluisd, materiële kosten, aanpassen van het gemeentehuis, uitvoeringskosten aan de bijstand, uitvoeringskosten van de TOZO, achterblijvende huurbetalingen in maatschappelijk vastgoed, kwijtscheldingen van kinderdagverblijven, het zwembad dat maandenlang inkomsten misloopt et cetera, et cetera. Echter, uit de opsomming bij de technische briefing heb ik begrepen dat het nog een algemeenheid is. U heeft behoefte aan meer concreetheid, meer inzicht. Hoe gaat dat nu hier in ons huis, in ons gemeentehuis? We hebben nogal wat deskundigen bij elkaar en die deskundigen hebben we gevraagd om samen met ons mee te denken over scenarioplanning. Waar zouden we tegenaan kunnen gaan lopen? Nogmaals, het is nu nog voorjaar, maar de echte effecten van de coronacrisis zullen zich meer en meer manifesteren. Ze zijn donker in heel veel gevallen. In die scenarioplanning hebben we gezien, dat voor het overgrote deel van die coronakosten het gaat om de uitvoering van gewone wettelijke taken en ook open einde regelingen. We verwachten daarbij dat de piek in ieder geval in het komende najaar zal liggen, niet nu, niet in de zomer, in het najaar. Dan wordt namelijk o.a. duidelijk hoeveel extra bijstandsaanvragen we zullen gaan krijgen. Denk nu even met mij mee. Als we bijvoorbeeld uitgaan van een stijging van 20% van de bijstand, niet excessief maar wel veel, gaat het in Lansingerland over ongeveer 120 personen. Dan is het al €1,8mln per jaar. Bijna € 2mln op basis van de gemiddelde uitkering van € 15.000. Daar hebben we vooralsnog geen Haagse dekking voor. Dat signaal is niet op die manier afgegeven. Dan is dus de

bestemmingsreserve crisismaatregelen het eerste vangnet. Het is niet onrealistisch om te denken, dat ook in het eerste deel van 2021 nog grote uitgaven nodig zijn. Die toegenomen bijstandsaanvragen in 2020 lopen dan ook naar verwachting grotendeels door in 2021. Als u met mij mee telt komen we dan al snel uit op ongeveer € 3,5mln van de € 5mln die we voorstellen. Neem dan ook de uitvoeringskosten daarvan in beschouwing. We zijn erg efficiënt georganiseerd, maar toch, in dit geval zou het zomaar 6 medewerkers 2 maanden extra tijd kunnen vragen. Dat is alweer een ton extra. Kijken we ook naar het effect op de belastingen en de heffingen, dan je misschien kunnen verwachten dat op jaarbasis van die belastingen, die € 15mln opleveren, een flink deel oninbaar zal blijken te zijn. Laat dat nou eens 5% zijn, die je niet kan betalen ondanks een betalingsregeling. Dan hebben we het in 2020 al over € 7,5ton. Als dat zich doorzet, u heeft mee gerekend, komen we op ongeveer die € 5mln. Het gaat om geoormerkt budget, laat ik dat ook zeggen ter geruststelling. Het gaat om extra uitgaven, die echt het gevolg zijn van de coronacrisis. Dus geen budget voor subsidies, geen budget voor stimuleringsmaatregelen, voor specifieke doelgroepen, ook niet voor zachte leningen aan ondernemers of maatschappelijke instellingen. Dat zou namelijk echt vragen om nieuw beleid. Beleid dat niet door uw raad is geaccordeerd. In al dat soort gevallen zal dus het college een apart voorstel aan uw raad moeten voorleggen en ook gaan voorleggen. Het college heeft immers een zeer actieve informatieplicht in uw richting. We vragen om een looptijd voor deze bestemmingsreserve van 2 jaar. Dat staat niet specifiek in de stukken, maar het gaat om 2 jaar wat ons betreft, 2020 en 2021. Een reden daarvoor is, er zijn er meerdere, is dat het een periode is die het CPB noemt bij de 4 scenario's. Kortom, er is dus geen sprake van een blanco cheque wat ons betreft. Integendeel, wij vragen mandaat om de gevolgen van de crisis te pareren en we leggen daar verantwoording over af. We gebruiken in beginsel wel de reguliere momenten in de planning & control cyclus voor. Namelijk tussentijds in de zomerrapportages, bij de slotwijziging en in de jaarrekening 2020 en de jaarrekening 2021. Heel concreet: de eerste keer dat we verwachten u specifiek hierover te informeren en integraal is in de zomerrapportage, die in juli bij u op de rol staat. Dat is over 2 maanden. Overigens, als die noodzakelijke kosten mee vallen, dan is het inderdaad zo, en dat is ook de vurige wens van het college, dat het allemaal mee valt, dat het niet bestede deel van die bestemmingsreserve automatisch aan het einde van de looptijd, namelijk bij de jaarrekening 2021, weer vrij valt ten bate van de algemene reserve. Dat is de systematiek. Laat ik hiermee het kopje coronareserve afsluiten. Dan kom ik op de extra incidentele opbrengsten en de structureel wegvallende dividenden. Met de verkoop van Eneco aandelen heeft Lansingerland een grote boekwinst kunnen maken. Er staat inmiddels al € 137,5mln op onze rekening. Dat is veel geld. Waar nog niet in is voorzien, is de opvang van de wegvallende dividenden van de € 1,6 mln structureel. In december hebben we u geïnformeerd met een brief over dit gegeven en ook dat we wellicht via het vervroegd aflossen van leningen, daarmee met minder rentekosten, het wegvallen van de dividenden konden compenseren. Een reserve van € 5mln achten we wel nodig om in de tussentijd tot het aflossen van die leningen te overbruggen. Inderdaad is het zo, dat de medewerker die een twisk heeft aangegeven, dat er inmiddels sprake is van voortschrijdend inzicht, namelijk de BNG heeft zich beraden. De Bank Nederlandse Gemeenten heeft alle gemeenten met Enecogelden op zich af zien komen en gedacht: dat kunnen we niet dragen. Dus die hebben gezegd, het voorstel, dat we eerder naar u hebben gedaan, waar we eerder hebben willen meedenken, trekken we in. Bij nader inzien willen we niet op deze manier op deze leningen aflossen. Dat is een nieuw feit dat we recent met u hebben gecommuniceerd. Overigens hebben we wel in het kader van de Enecogelden met de raad afgesproken om vanaf september in gezamenlijkheid te onderzoeken hoe we die Enecogelden zo goed mogelijk kunnen inzetten voor burgers, bedrijven en instellingen in Lansingerland. Maar het is een separaat traject, laat dat duidelijk zijn. Ik heb al genoemd het contact met de BNG bank, het blijkt dat vervroegd buitencontractueel aflossen niet meer mogelijk is. Vervroegd aflossen van onze leningen bij de waterschapsbanken echter is wel mogelijk, maar, en dat is in de technische briefing niet aan de orde geweest, dat is op dit moment bedrijfseconomisch niet aantrekkelijk. Je betaalt nou eenmaal als je vervroegd aflost agio, met andere woorden: boeterente. Zo noemen ze het zelf niet, maar daar komt het op neer. Die boeterente zou hoger zijn bij de waterschapsbank dan het voordeel in de vorm van minder rentekosten. Daar zouden wij geen voorstander van zijn. Echter, het zijn dagkoersen. We volgen dit van dag tot dag, van week tot week. Op het moment dat de situatie verandert, ook op het moment dat de BNG wel bereid zou zijn om tot aflossing over te gaan, vanzelfsprekend, dan springen we daar op in, want dat is wel onze en ook door uw raad gewenste voorkeur. We hebben overigens wel in 2023 een forse lening die afloopt. Dat is ook met u gecommuniceerd. Dat zal nog, is nu de verwachting, gewoon kunnen gebeuren. De aflossing ineens van ongeveer € 35mln hoeven we dan niet te herfinancieren en dat is aantrekkelijk. Stedin, wat staat er nou in die brief. Ja, dat wij inderdaad als gemeente via ons aandeel in Stedin fors investeren in de energietransitie. Goede zaken en belangrijke zaken, een zaak die voor een belangrijk deel overigens wordt gedictieerd door Haags beleid. Zoveel beleidsvrijheid heeft Stedin niet, ze voeren in belangrijke mate gewoon uit wat de wet hen voorschrijft. Dat betekent wel dat ze tot en met 2024 fors minder dividend zullen gaan uitkeren dan ze eerder hadden gecommuniceerd aan ons, dus dan ook in onze meerjarenbegroting staat. Dit jaar nog, vandaag was de algemene vergadering van aandeelhouders en is het nog een keer bevestigd, ontvangen wij € 1,6mln aan dividend. Dat is eigenlijk heel simpel, dat is de

helft van hun winst. Vanaf 2024 verwachten ze dat wij als Lansingerland in plaats van ons aandeel slechts jaarlijks een ton krijgen aan dividend. In onze boeken staat het nu nog anders geprognostiseerd. Over deze periode, als je het optelt, gaat het om € 5,3mln. Daarover hebben wij u ook geïnformeerd en blijven wij u informeren. Iedereen die heeft gezegd daarover intensief van gedachten te willen isselen via een brief, via een beeldvorming dit najaar, heel graag. Het is een heel belangrijk dossier. Er is nog een reden, waarover ik graag met u van gedachten wissel. Niet de belangrijkste, maar ik noem hem toch. Vandaag is bekend geworden dat ik namens de gemeente Lansingerland het vice-voorzitterschap mag bekleden van de aandeelhouderscommissie van Stedin. Dat is plezierig. De voorzitter hiervan is de grootste aandeelhouder, namelijk de gemeente Rotterdam. Maar met mijn inbreng als vicevoorzitter kunnen we wel als gemeente Lansingerland uw invloed als raad groter worden. Dat gaat natuurlijk wel gepaard met een grote verantwoordelijkheid voor dit bedrijf, maar ik denk dat we per saldo er goed mee af zijn. Ik heb er zin in, ook omdat het het onderwerp duurzaamheid omvat, maar ook zeker omdat ik kan bijdragen aan uw geluid en opvattingen en ons geluid als bestuur over hoe het verder moet met de lange termijnvisie, dat het goed en stevig doorklinkt. Het college heeft dus voor dit onderwerp, namelijk die dividenden, nu een buffer nodig. Tijd en creativiteit om die wegvallende en afnemende dividenden structureel op te lossen. Dat is niet eenvoudig. Gezien de omvang daarvan hebben wij die hele periode van meerjarenramingen nodig, namelijk tot 2024. Dat vragen we nu met de bestemmingsreserve. Meteen de vraag oppakkend van de heer Phillippens, die vroeg of het niet sneller of korter kan: als dat kan, ja, zeker, dan zouden we dat het liefst dit jaar oplossen. We hebben alleen al aangegeven, en ik ben er net op ingegaan toen het ging over de lening bij BNG, dat het niet zo eenvoudig is. Sterker, dat is een voorstel dat vorig jaar beklonken leek met de bank, maar dat het nu alweer is teruggetrokken. Dus er zijn geen snelle oplossingen hiervoor, naar onze beleving tot nu toe. We hebben daarvoor tijd nodig. Onze plicht is naar de provincie, naar u, is om het ordentelijk te laten zien in onze meerjarenbegroting, dat wij in 2024 uiterlijk weer structureel in evenwicht zijn. Tot die tijd eventueel met incidenteel geld ervoor zorgen dat we in evenwicht zijn. Daarom zeggen we: in beginsel hebben we zeker tot na 2023, als we die forse lening af moeten lossen, de ruimte om de reserve in te zetten. Als zich de mogelijkheid voordoet met de creativiteit van de mensen in huis, maar ook met uw creativiteit, om dat korter te maken, dan zijn we daar natuurlijk voor in. Vooralsnog willen we daarin prudent zijn en ook voorkomen door het te star te brengen dat we gaan bezuinigen. Laat ik het even heel zwart wit maken. We zouden dit niet kunnen doen, we zouden van deze hele reserve kunnen afzien, dat zou alleen betekenen dat we nu op stel en sprong heel fors zouden moeten gaan bezuinigen. We zouden structureel moeten gaan bezuinigen. Dan gaat het echt pijn doen, pijn aan onze Lansingerlandse samenleving. Dan zou het een voorbeeld zijn van procyclisch beleid in plaats van anticyclisch beleid. Daar bent u geen voorstander van en ik hoor er niemand voor pleiten, maar ik probeer aan te geven wat de impact zou zijn als je dit nodeloos snel met veel geweld gaat proberen op te lossen, de structurele uitdaging. Dat brengt mij tot slot op het punt van die structureel sluitende begroting. De provincie ziet daar op toe, de provincie is onze toezichthouder wat dat betreft. Het is niet ongebruikelijk, sterker, het is gebruikelijk, dat de gemeente in het begrotingsjaar zelf structurele uitgaven incidenteel dekt met een onttrekking uit de bestemmingsreserve. Dat kan, mits er op grond van realistische uitgangspunten zicht is op structurele dekking. Uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming. Dat betekent voor de begroting 2021 dat structurele uitgaven vanaf 2024 structureel moeten zijn gedekt. Sociaal domein, daar wil ik graag naar overstappen. Niet alleen Lansingerland, maar alle gemeenten in Nederland worstelen met financiële problemen in het sociaal domein met uitschieters jeugdhulp en Wmo. Werkelijk, er gaat geen wethoudersoverleg in VNG, in partijverband, in elk denkbaar verband, voorbij zonder dat het hier over gaat. Er zijn gemeenten voor wie dit veel en veel hoofdpijn oplevert. Wij vinden het ook erg lastig en vervelend en we zetten onze beste mensen in en ons beste beentje voor om dit op te lossen, maar dit speelt dus overal. Bij de Wmo stijgen de uitgaven sterk. Daar zijn, helaas, onze invloedsmogelijkheden beperkt. Het rijk heeft nu eenmaal die abonnementstarieven gefixeerd en dat heeft met al zijn voordelen ook o.a. het nadeel, dat het een aanzuigende werking heeft op bijvoorbeeld mensen die het misschien wel hadden kunnen betalen, maar die alsnog nu bijvoorbeeld huishoudelijke hulp uit die Wmo laten financieren, uit de publieke middelen. Dat is een Haagse realiteit, waar wij mee te dealen hebben. 7 april j.l. hebben we u geïnformeerd over de financiële ontwikkelingen in de jeugdhulp, niet de Wmo maar de jeugdhulp. We hebben de raad toen het investeringsvoorstel gedaan, eerder eigenlijk al, u heeft het afgezegd en ook geamendeerd. Het zijn dus autonome ontwikkelingen op het vlak van de Wmo en ook op het vlak van de jeugd die, zoals toegelicht in die brief, die tekorten in het sociaal domein veroorzaken. Ook als Lansingerland worden we ermee geconfronteerd en het zijn open einde regelingen. Diverse sprekers hebben er ook op gewezen. Er zijn ook die drie O's, die we in jargon vaak hanteren op van toepassing. Namelijk: ze zijn onvoorzien, onvermijdelijk, onoverkoombaar. Dat maakt het weerbarstig. De verwachting en de hoop van veel gemeenten op dit vlak is dat de herijking van het gemeentefonds soelaas zou bieden. Ik zal u niet vermoeien met het Haagse gekrakeel daaromheen, maar de kern is, dat de herijking van het gemeentefonds is uitgesteld tot volgend jaar voor 2022. Daarin zouden dan de negatieve herverdelingseffecten van die decentralisaties in het sociaal domein gerepareerd worden, maar zover is het dus nog niet, omdat het nou eenmaal een vreselijk complexe

systematiek is. Het college stelt voor om die financiële problemen in het sociaal domein tijdelijk te overbruggen met een aanvulling van € 4mln op die reeds bestaande bestemmingsreserve. Geen nieuwe reserve, het is een aanvulling op die bestaande reserve. Rekening houdend met het investeringsvoorstel, dat ik al noemde, betekent dat dat in die reserve, eerder ging er 3 in en er gaat dus een miljoen uit waardoor er dan nog 2 in zitten en er komen er 4 bij, dan komen we op 6 uit in die reserve. Dat klinkt als veel geld en het is ook veel geld. Echter, dat biedt tijd en ruimte om te komen tot structurele oplossingen. Wij stellen voor om die bestemmingsreserve in stand te houden als overbruggingsbudget tot 2023. Een vraag van één van uw leden was: wat is de verhouding tussen dekking van extra uitgaven en de investering. Ik denk dat we daar kunnen teruggrijpen op de brief, die ik al noemde, die in april aan uw raad is verzonden. Daaruit blijkt dat we al in 2020 verwachten aan de lokale uitgaven voor de jeugdhulp € 1,1mln te moeten reserveren bovenop wat er in de begroting stond. Voor de jeugdhulp via de GR gaat het om € 1,2mln. Kortom, meer dan € 2mln in 2020 hebben we al nodig uit die reserve ter dekking van die extra uitgaven. Nog geen extra investering gepleegd. In 2021 een vergelijkbaar verhaal. € 1,1mln lokaal, € 0,7mln via de gemeenschappelijke regeling. Bijna € 2mln. Kortom, in de eerste 2 jaar, de schijven 2020/2021, zijn we al ongeveer € 4mln verder uit de bestemmingsreserve van, als we hem zouden opplussen, van € 6mln. Dan hebben we alleen nog maar de uitgaven gedekt. Wat is dan het verschil tussen € 4mln en € 6mln? Dat is een stuk ruimte om te investeren om te voorkomen dat we in 2022 en verder die stijging zullen zien doorlopen. Dat willen we te allen tijde voorkomen. Dat zou betekenen dat we een structurele uitdaging hebben. We proberen nu juist via o.a. dat investeringsvoorstel voor praktijkondersteuners huisartsen, maar zo zullen er meer volgen, proberen te voorkomen, dat die stijging zich zal voort zetten. Dan een stuk techniek. Diverse sprekers hebben er op gewezen, dat in control zijn, grip op het sociaal domein essentieel is. Het college is het volmondig daarmee eens. Dat is niet eenvoudig, het is een complex domein, waar we als gemeente sinds een aantal jaar mee aan de slag zijn. Ik zei al: er is geen gemeente die dit niet lastig vindt. Het is ook lastig. In die benen-op-tafel-sessie van februari j.l. is dat ook aan de orde gekomen. Daar is onder meer ook de zomerrapportage aan de orde geweest. Die gaat het college nu voor het zomerreces aan de raad aanbieden in plaats van september, wat tot nu toe het geval was. De raad krijgt daarmee eerder de sturende informatie voor het lopende begrotingsjaar, uitvoering 2020, tot zijn beschikking. Inclusief wat erin staat over het sociaal domein. De jaarrekening 2019, ik blijf even bij het kopje techniek en planning & control, is afgerond en voor controle aan de accountant gestuurd. De accountant moet immers nog zijn werk doen, wat kan leiden tot wat zakelijke aanpassingen. De verwachting is dat we de jaarrekening voor het zomerreces aan de raad aanbieden. U krijgt dus veel stukken. U heeft de jaarrapportage sociaal domein, u krijgt de zomerrapportage en ook de jaarrekening 2019. We zien er ook naar uit om in het vervolg op de moties planning & control inderdaad het gesprek te continueren met u als raad om u steeds beter van de juiste informatie te voorzien, inclusief onszelf, over dit domein o.a. van jeugd. Ik kom bijna tot een afronding met twee laatste opmerkingen. Ten eerste: drie buffers tegelijk. Waarom hebben we er nou voor gekozen om die drie buffers aan te vragen? Inderdaad is het zo, dat die bestemmingsreserve crisismaatregelen direct een gevolg is van de huidige crisis. Die andere echter, kunnen daar niet geheel los van worden gezien. Er is wel degelijk een indirect verband. Had zich geen coronacrisis voorgedaan, dan hadden we als college een kaderbrief gestuurd met daarin deze vergelijkbare voorstellen. Echter, de context is anders. Het zoeken naar structurele oplossingen is aanzienlijk moeilijker geworden, meer tijd, creativiteit, innovatie en out of the box denken. Het college heeft daar meer ruimte voor nodig en we hopen dat de raad die ons wil geven. Tot slot. Lansingerland is financieel gezond. Voor grote onvoorziene risico's hebben we gelukkig een omvangrijk weerstandsvermogen. De algemene reserve van Lansingerland is op dit moment € 86,4mln. Als we het financieel mandaat daarvan aftrekken en de onverdeelde Eneco-opbrengsten toevoegen, dan komen we uit op het enorme bedrag van € 204mln aan weerstandsvermogen. We kunnen in Lansingerland dus echt wel een stootje hebben. Ik heb nog een paar vragen, die ik specifiek kan beantwoorden, echter, ik zie u kijken en mezelf ook kijken naar de tijd van 23.10 uur. Ik wil nog de gelegenheid om een stuk of 7 vragen van uw raad te beantwoorden of zegt u: ik wil er een punt achter zetten? Of een komma? De voorzitter: Het lijkt me verstandig als u die vragen beantwoordt, maar misschien dat u dat ook heel kort en bondig kunt doen. Wethouder Van den Beukel: Ik doe mijn best en anders helpt u mij daar ook weer bij. Ik ga even mijn aantekeningen langs. De opmerking van de heer Phillippens van L3B ging over het frame, over de algemene reserve, Eneco, ligt dat nog op schema. Ik heb er het e.e.a. over gezegd: het ligt niet zo op schema als we hadden gehoopt. Dat heeft te maken met de veranderende omstandigheden bij de BNG. Zo simpel is het helaas. Gaan we nog naar het Stedin probleem kijken over een x-aantal maanden? Jazeker, dat gaan we wat mij betreft zo vaak mogelijk. Het is aan u als raad om de agenda daarvoor te bepalen. Ik heb vandaag weer een brief goedgekeurd, we blijven u via brieven informeren over dit vraagstuk. Voor de zomer verwachten we dat Stedin een concreet voorstel zal doen over hoe zij wensen op lange termijn gefinancierd te worden en vervolgens is aan u, als raad, het laatste woord daarover in dit najaar. Tekort versus investering sociaal domein. Daar ben ik op ingegaan. Volledig mandaat versus in control. Het wordt een volledig mandaat, meneer Phillippens. Wat mij betreft is dat ook een beetje een pleonasme. Een mandaat heeft kenmerken in zich van volledigheid. Het neemt niet weg de budgetbevoegdheid van u als raad. Het neemt ook niet weg de

actieve informatieplicht van ons als college. Nogmaals, als wij nieuw beleid nodig hebben als grondslag voor uitgaven, dan moeten we eerst bij u als raad langs om dat nieuwe beleid goedgekeurd te krijgen. Het is wel zo, dat inderdaad de dekking voor dat eventuele nieuwe beleid hiermee, met dit mandaat, al verschaft zou zijn. Is dat conform de nota reserves en voorzieningen? Ja, dat is het. Als u daar specifieke vragen over heeft, hoor ik die heel graag, maar wat ons betreft is het daar volledig mee in lijn. Ik kijk even naar de vragen van de woordvoerder van de VVD. Die heeft het gehad over de mogelijkheid om eventueel te knippen, bijvoorbeeld in de coronareserve te knippen. Kunnen we dat niet een beetje rustiger aan doen? Ja, dat kan. We zouden het reserve kunnen opknippen. Begrijp me niet verkeerd, ik wil er niet gekscherend over doen, maar we kunnen knippen in 10 delen, in delen van een half miljoen of meer of minder. Echter, ik probeerde u met het rekenvoorbeeld mee te nemen in een situatie, waarin wij verwachten dat het wel om grote bedragen kan gaan en zal blijven gaan. Nu en ook volgend jaar. Wij denken dat het heel verstandig is, gelet op die realiteit, die zich langzamerhand ontvouwt, om te zeggen: we houden ons aan de informatieplicht, we houden ons aan de afspraak die we met u als raad hebben, maar laten we wel op voorhand die ruimte creëren, om inderdaad slagvaardig te kunnen zijn in deze moeilijke tijd. Als we ons minder slagvaardig maken, dan denk ik dat we de samenleving minder goed van dienst kunnen zijn. De VVD vraagt of we op koers zijn m.b.t. de lagere lokale lasten. Ja, volgens de laatste stukken, die we met u als raad hebben gedeeld, liggen wij op koers. Ik zeg wel bewust: volgens de laatste stukken. Kijkt u de meerjarenbegroting erop na, zeker, we hebben nog steeds de betaling van de lasten zoals is afgesproken daarin staan. Echter, ik denk dat het vanavond nog eens uitgebreid is gewisseld, dat we wel met een nieuwe realiteit te maken hebben en dat uiteindelijk bij u als raad de verantwoordelijkheid ligt om verstandige keuzes te maken. En dat daarmee, hoe wij de lokale lasten laten ontwikkelen er eentje is van ons allemaal. Dat is wat ik daar het meest kort op kan antwoorden. Ik kijk naar de woordvoerder van het CDA. Die heeft vergelijkbare zaken gezegd als ik eerder al heb beantwoord. Ook de mogelijkheid van een knip benoemd en onderstreept dat in control komen in het sociaal domein van elementair belang is. Volledig eens. Hij heeft ook benoemd, dat bij Stedin de bijzondere situatie zou zijn als wij van Lansingerland ons erg zouden inspannen voor het financieren van de energietransitie in de gemeente Utrecht. Ik ben het met hem eens. Dat is ook een signaal dat ik al een- en andermaal heb afgegeven binnen het verband van de aandeelhouders van Stedin. Het is één van de opties die op tafel ligt. Echter, de directie van Stedin zegt tegelijkertijd: daar kan ik iets voor voelen, dat is ingewikkeld en dat is een traject dat tijd kost. Het is niet perse makkelijk om gemeenten die nu ook op zwart zaad zitten te overtuigen om zich in te kopen via aandelen Stedin. Dat kost tijd. Niettemin is het een optie die wat het college betreft nadrukkelijk op tafel ligt en aandacht behoeft en tijd en energie verdient van de directie van Stedin, omdat het inderdaad zo is, dat in beginsel de aandeelhouderslijst van Stedin overeenkomt met het werkgebied van Stedin. De woordvoerder van WIJ heeft op een aantal gewezen. Ze heeft vertrouwen uitgesproken richting het college en onderstreept dat rust creëren van belang is. Rust creëer je door te doen wat nodig is. Ik kan niet anders dan het met haar eens te zijn. Ze heeft wel genoemd dat de risico's en inventarisatie daarvan en de analyse daarvan veel aandacht behoeft en ook tijdiger aandacht dan pas in de jaarrekening 2020. Een goede notie en een belangrijke notie om dat risicomanagement goed te hanteren als gemeente. Ik ben nog wel zoekende naar een antwoord op de vraag wat de beste manier is daarvoor. Laat me dat illustreren aan de hand van een voorbeeld van Wilderszijde, wat mevrouw Van Olst noemde. Is dat risicovol? Jazeker is dat risicovol. Hebben we dat in beeld? Vandaag 3 uur in gesprek gezeten met de stuurgroep Wilderszijde over dit vraagstuk. Dit komt daar aan de orde. Echter, Wilderszijde is een project van 10 jaar, het loopt tot 2030. Die risico's hebben nu impact, maar over 2 jaar is er een nieuw issue en over 4 jaar ook en over 6 jaar ook. Of dat nu al voor heel de looptijd van Wilderszijde tot bijstelling zou moeten leiden is niet de inzet van de gemeente, is ook niet de inzet van ontwikkelaars. Eerlijk gezegd, zou het hele project zo veerkrachtig moeten zijn dat het die impact kan dragen. Ik zoek nog naar een manier om het best dat risicomanagement nog meer met u actief vorm te geven. Daar wil ik graag in de tweede termijn nog op terug komen. De CU heeft ook haar vertrouwen uitgesproken over de voorstellen van het college, waarvoor dank. En heeft benoemd dat een zeer goede verantwoording zeker ook aan het eind van de coronacrisis aan de orde zou moeten zijn. Eens. Ik verwacht dat het dan goed is om niet alleen een verantwoording te doen in de vorm van nette staatjes en goede tekst, maar ook in evaluerende zin. Hoe gaan wij als gemeente om met het managen van een crisis als deze? Ik verwacht ook dat in Den Haag alle rekenkamers die er maar zijn zich daarover zullen buigen. Ik kan me voorstellen dat onze lokale rekenkamer zich daar over buigt, dus laten we dat zeker niet nalaten. Laten we ook inderdaad verantwoording achteraf niet in de plaats laten komen van verantwoording tussentijds. Zoals ik al zei: in beginsel wel via de momenten van de reguliere planning & control cyclus. De woordvoerder van D66 heeft op een aantal zaken gewezen. Op de noodzakelijkheid van een stevige reserve, over de noodzaak om in control te zijn, over het sociaal domein, ook over de noodzaak om wendbaar te zijn als gemeente. Gelukkig hebben we vandaag uw vragen kunnen beantwoorden over hoe die opbouw van de coronareserve ongeveer in elkaar steekt. Blij te horen dat het u enig comfort heeft gegeven. Ik begrijp ook erg goed, dat u dat comfort wellicht eerder had willen hebben. We roeien met de riemen die we hebben. Dat zijn hele mooie riemen, maar er wordt elke dag hard gewerkt om u van betere informatie te

voorzien en morgen en overmorgen zouden we u een nog betere indicatie kunnen geven, als u daar prijs op stelt. De routekaart en de onderbouwing daarvan: ik heb al even gewezen op de zonne-energie, dat dat te maken heeft inderdaad met de stakeholders. De GL-woordvoerder heeft zijn vertrouwen uitgesproken en ook over de verwachting dat er meer vraag zal optreden in het sociaal domein. Inderdaad, daar hebben we nog niet uitgebreid bij stil gestaan. Dat is ook wel onze verwachting. De verwachting is dat nu tijdens deze coronacrisis, ook vanwege thuissituaties, die misschien nu wat meer gespannen zijn dan in het verleden, dat we inderdaad rekening moeten houden met een toenemende zorgvraag in het sociaal domein. Reden te meer inderdaad om die reserve in te stellen. Tot slot, de PvdA-woordvoerder heeft 2 cris de coeur, zoals ik het maar wil noemen, geuit. Onder andere de wens om alsjeblieft niet nu ondoordacht te gaan bezuinigen. Dat is niet wat het college voorstaat. Er is een naburige gemeente, Zoetermeer, die in een retraits op stel en sprong heeft besloten om eigenlijk beleidsarm te gaan begroten en veel uitgaven on hold gezet. Dat is niet onze keuze geweest als college. Het oordeel daarover is aan de raad en niet aan mij, maar het is niet onze keuze geweest om meteen allerlei uitgaven te bevriezen. Juist omdat wij niet de crisis, die al erg genoeg is, ondoordacht willen verergeren. Geen vertraging in bouwplannen heeft u genoemd, uw tweede cri de coeur. Helemaal eens. Wat we zien uit onze contacten met ontwikkelaars en ondernemers is dat er misschien een klein beetje vraaguital is als het gaat om woningen boven de € 6ton, maar daaronder zeker niet. Een makelaar beaamt dat volmondig. Wat ons betreft gaat er geen bouwplan on hold of op de lange baan als gevolg van deze coronacrisis. U heeft het als het goed is ook op de routekaart op die manier terug herkend. Dat wil niet zeggen dat we niet worstelen en uitdagingen hebben met capaciteitsbeperkingen en andere zaken, maar we zouden zeker geen bewust beleid voorstaan dat voorziet op vertraging van bouwplannen onzerzijds. Ik heb daarmee geprobeerd staccato maar wel de belangrijkste vragen te beantwoorden. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank voor de uitgebreide, diepgaande beantwoording van de vragen van de commissie. Ik denk dat het belangrijk is geweest en dat het invloed kan hebben op de lengte van de tweede termijn. Dezelfde volgorde.

Tweede termijn

De heer Phillipens, L3B: Dan mag ik als eerste de wethouder bedanken voor het beantwoorden van de vragen en ook complimenteren voor de beantwoording. Daarbij gelijk ook wel een oproep om een volgende keer toch wat korter en krachtiger te zijn en een stukje beantwoording, die we al hebben gehad bij technische vragen, die zouden niet herhaald hoeven worden. Maar in zijn algemeenheid complimenten en bedankt. Ik ga even de punten af. De crisismaatregelen, daar ga ik nog eens goed over nadenken, over dat mandaat. We willen als L3B ook heel erg die ruimte geven, maar voor ons gevoel is die ruimte die het college vraagt eigenlijk nog onduidelijk. Ik hoor de wethouder ook zelf aangeven: na de meicirculaire wordt het duidelijker en er komt een piek in het najaar, dan hebben we het ook scherper. Moeten we die reserve dan niet concretiseren, maar ik ga er nog over nadenken. Dank u wel voor de beantwoording daarover. Ik haak ook even aan op de eerste termijn van WIJ en D66, over de tussentijdse controle. Die had ik ook voor mijn tweede termijn staan. Het college vraagt de lange termijn planning & control cyclus voor dit jaar wat los te laten door de kaderbrief ook al los te laten. Daar kan ik mij in vinden. Ik sluit ook aan bij de heer Dieleman, feitelijk is het een soort mini-kaderbrief. Voor mijn gevoel moet er wel op korte termijn een korte planning & control cyclus voor terug komen. Het college neemt er al een voorzet op, het voornemen om de raad iedere 6 weken te informeren. We kregen vandaag ook weer een brief, waarin stond: in principe informeren wij u iedere 6 weken. Voor mijn gevoel klinkt dat nog wat zacht. Ik ben eigenlijk op zoek naar een toezegging dat wij iedere 6 weken geïnformeerd worden m.b.t. corona en de financiële gevolgen. Dan pak ik even Stedin. Ik wil benadrukken dat ik het mooi vond, het ééntweetje van het CDA over het actief aandeelhouderschap in Stedin, een stukje voetbal op tv. Wat ik wil benadrukken is dat ik voor Stedin niet op zoek ben naar een snelle oplossing. Ik wil juist aangeven, dat die heel lastig is, omdat we met Eneco al met het aflossen van schulden het laaghangend fruit hebben geplukt. We moeten met elkaar echt goede gesprekken voeren om tot concrete oplossingen te komen, want voornamelijk met Stedin, linksom of rechtsom, moeten we of uitgaven gaan schrappen of extra inkomsten generen. Dat kost tijd, dat snap ik ook, maar laten we dat heel scherp houden. Op het sociaal domein: dank voor de uitleg daarover. Ook concreet dat volledige mandaat. Ik had het geïnterpreteerd als zijnde: we hebben doelstellingen voor die reserve, die halen we daar vanaf. Ik hoor van de wethouder dat dat niet de bedoeling is, dat de twee doelstellingen die we op die reserve hebben blijven bestaan. Dat was voor mij een belangrijk punt. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

De heer Van Santen, VVD: Ik wil de wethouder complimenteren met zijn betoog. Ik was daar onder de indruk van. Dat geeft ook echt veel vertrouwen. Blij mee. Met betrekking tot die bestemmingsreserve van € 5mln, die crisisreserve: op zich een duidelijke uitleg, ook duidelijk dat dat nu tot 2022 is. Er werd

ook meer inhoud gegeven door de wethouder. Toch nog voor de tweede termijn een vraag, aansluitend op L3B. Waarom doen we dit niet in juni ofzo? Dan weten we toch meer waar we aan toe zijn. Daar zou ik nog antwoord op willen hebben. Ik ben blij met de uitleg dat er geen nieuw beleid is, dat men zich aan de kaders zal houden daarin. Graag de ingrediënten die de heer Dieleman heeft aangereikt voor tussentijds of eindverantwoording hierover, dat vind ik een prima suggestie daar. Dan m.b.t. Stedin. Als het CDA met een motie komt, dan staan we daar in eerste instantie positief tegenover. Ook de oproep van WIJ voor een herijking risicolijst, dat zullen we ook steunen. Tot slot ben ik blij met de uitleg en toelichting over lokale lasten, dat het nog steeds op schema zit. De wethouder vertelde in een rekensom hoe rijk we zijn. Het kan toch niet zo zijn, dat we dit niet gaan realiseren in twee jaar. Dank u wel.

De heer Ruitenbergh, CDA: Ik wil onze wethouder een fraai compliment geven voor dit betoog. Als fractievoorzitter gloei ik een beetje van trots, dat zo'n algemeen betoog of debat zo goed naar voren komt. De voorzitter: U bedoelt de wethouder van de gemeente Lansingerland uiteraard. De heer Ruitenbergh: Zeker, ik gloei van trots. Een aantal dingen. Wij zijn wel overtuigd nu, ook door de beantwoording van de wethouder m.b.t. die knip, dat het beter is om het in één keer te doen. Ik had in mijn eerste termijn nog gezegd dat we slagvaardig moeten zijn. Laten we dat ook doen en we hebben gewoon het vertrouwen, dat dat achteraf goed verantwoord kan worden. Tussentijds goed rapporteren, waardoor je eigenlijk tussentijds ook wel een beetje ziet hoe het gaat. Dat is ook heel belangrijk. Dat je het niet pas bij de jaarrekening ziet, maar dat bij de zeswekelijkse update van de routekaart ook iets zit over de financiële stand van zaken grosso modo, want je moet er geen mini-jaarrekening van maken. Daar kunnen we ons alles bij voorstellen, zodat wij steeds een gevoel blijven houden van hoe het nu eigenlijk gaat. Dat lijkt mij dus heel goed. Idem voor het voorstel van WIJ voor de risicolijst. Ik denk dat dat ook een belangrijk punt is. Dan wat betreft Stedin. Mooi dat er nog een nieuwe baan bij is gekomen als vice voorzitter. Ik denk dat we het niet moeten bagatelliseren. Natuurlijk is de energietransitie heel belangrijk, daar wil ik helemaal niets aan af doen, dat willen we allemaal. Maar als je die € 1,475mln die wij jaarlijks moeten inleveren, als we dat via de OZB moeten terughalen bij onze inwoners, dan heb je het wel over een netto OZB verhoging van ieder jaar opnieuw van 10%. Het is een enorm belangrijk dekkingsmiddel, waar we op hadden gerekend. Het is echt niet eenvoudig om dat structureel terug te vinden. Dus een gesprek met andere gemeenten, desnoods met de rijksoverheid, die ook iets vindt van de energietransitie, dat zij kunnen instappen bij Stedin als tweede aandeelhouder en daardoor te voorkomen dat het dividend niet op die manier weg valt, dat lijkt ons noodzakelijk. Ik ben bij mijn afronding. Dat wij eigenlijk op hoofdlijnen met de gevraagde voorstellen akkoord zullen zijn, maar dat wij dus wel met die motie komen over dat actief aandeelhouderschap als steun in de rug straks, dat de wethouder het in die overleggen met Stedin mee kan nemen, zodat je het niet alleen als individu inbrengt, maar ook namens jouw gemeente met een motie van de gemeenteraad. Dat geeft altijd wat ruggensteun in dat soort gesprekken. Daar wil ik het bij laten.

Mevrouw Van Olst, WIJ: Ook vanuit hier de complimenten voor uw speech. Het ging heel snel, maar het was heel lang. Ik snap dat, omdat het de eerste keer was. Dus heel goed gedaan. Alle punten zijn aan bod gekomen, vooral ook de zorg die wij hadden over risico's. Ik hoop dat u met een werkbaar voorstel komt. Ik stel zelf voor dat de lijst met risico's tegen het licht wordt gehouden en dat we daarover vergaderen. Ik hoor steeds meer risico's. Als u zegt dat er minder OZB wordt verwacht, dan is dat ook een risico. Duurzaamheid is ook een risico. Stedin is ook een risico. We staan nu op een moment dat het helemaal kan afglijden zonder dat we het in de gaten hebben. Dus dat punt was, geloof ik wel, duidelijk. Dan wil ik het hier graag bij laten. Dank u wel.

De heer Dieleman, CU: Heel kort. Het is fijn om te merken dat de geest van wethouder Abee toch nog een beetje rondwaart in onze gemeente. Niet alleen in het beleid, maar ook in de lengte van de bijdrage van de wethouders financiën. Dat gaf toch wel een gevoel van herkenning ondanks deze vreemde tijden, waarin we aan het vergaderen zijn. Dat gaat zich vast door ontwikkelen naar nog efficiëntere beantwoording de komende tijd. Wat ons betreft een helder verhaal en we kunnen gewoon steunen wat er voor ligt. We wachten de motie van het CDA, die is aangekondigd, in ieder geval af. Dank u wel.

Mevrouw Den Heijer, D66: Ik was nog een beetje aan het glimlachen over de opmerking van mijn collega hiervoor. Maar ook dank namens D66 voor de beantwoording. Ik ga er verder niets meer over zeggen. Nog even drie dingen waar wij op willen reageren. Het voorstel van WIJ over de risico's. Volgens mij is daar een toezegging op gedaan. Wij steunen dat idee ook. Over de motie van het CDA: dat zien we eigenlijk nog niet zo voor ons. Als je minder krijgt, moet je gewoon minder uitgeven. Het is dividend, dus ook een heel andere manier waarop je er in de begroting mee om moet gaan, volgens mij. Ik wil nog even checken bij de wethouder dat we nu een toezegging krijgen over de tussentijdse verantwoording. Dus dat het niet in de normale cyclus mee gaat, maar dat gewoon om de 6 weken de financiële paragraaf daaraan wordt toegevoegd. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg, GL: Ook ik wil de wethouder bedanken voor zijn zeer uitvoerige beantwoording. De heer Dieleman zei het ook al, het is goed om te zien dat niet alleen qua portefeuille, maar ook qua woord een waardig opvolger is van de heer Abee. Verder heb ik eigenlijk niet zoveel toe te voegen. Wij steunen het college in deze voorstellen. U krijgt van ons de zegen. Ik ben wel zeer benieuwd naar de motie van het CDA. Hoe daar het actieve aandeelhouderschap vertaald gaat worden in een motie. Verras mij, zou ik zeggen. Daar wil ik het bij laten.

De heer Azzouzi, PvdA: Wij willen ook de wethouder bedanken voor de uitgebreide toelichting. Volgens mij is mijn vraag over de financieel analyse niet concreet beantwoord. Het gaat mij eigenlijk niet om de risico's, maar het gaat mij echt om de gelden, incidenteel en structureel. Hebben we nu een idee wat we aan het uitgeven zijn of wat wij gaan uitgeven? Ik heb echt de behoefte aan inzicht, wat is incidenteel, wat is structureel. Is die analyse in de maak? Zo ja, wanneer kunnen wij dat krijgen. Wij hadden ook een aantal vragen over het sociaal domein, maar dat bewaren wij voor de commissie samenleving. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Van den Beukel: Dank voor de warme woorden van uw raad. Ik probeer mijn leercurve zo snel mogelijk te laten zijn. Nu ben ik 100 dagen in dit mooie ambt, dus laat ik proberen dit te illustreren door lekker kort te zijn in de tweede termijn. Ik heb ook niet zo heel veel vragen meer gehoord, dus dat biedt mogelijkheden. Eerst het stuk risico's en het informeren daarover. Ik wil u graag zeggen dat we in de jaarrekening 2019, die in juli naar u komt, meer uitgebreid dan normaal een goede analyse maken van de risico's, ook in het licht van corona. Dat we ons niet zouden 'verschuilen' achter het feit dat de jaarrekening 2019 gaat over 2019, voordat corona zich manifesteerde. Dat we daar een zo goed mogelijk beeld geven van de risico's. En dat we ook in de bespreking met uw raad van de jaarrekening goed en zorgvuldig bij stil staan. Ik denk dat dat eigenlijk een heel snel moment is om bij stil te staan en op terug te komen. Dat over de risico's. Mevrouw Van Olst: De top 10 wordt altijd gepresenteerd, heb ik weleens begrepen. Die top 10 verandert natuurlijk, omdat coronamaatregelen op het ene onderwerp grotere invloed heeft dan op het andere. Ik zou het wel heel fijn vinden als we met die lijst dan een doorkijkje hebben, dat het wat langer is, dat we zien wat die andere risico's zijn. Wethouder Van den Beukel: Bedankt voor de vraag. Ja, dat is inderdaad de bedoeling. Dat is wat ik probeerde te zeggen, we zullen er meer diepgang in aanbrengen dan anders. Dat zullen we inderdaad doen. Ook in de update van de routekaart, daar kunnen we het heel goed benoemen en meenemen. Dat we die risico's een plekje geven. Bovendien, in de jaarrekening 2019 gaan we dus verder dan die top 10 van de risico's die we normaal presenteren. Maar we kunnen ook andere risico's een plek geven en ook de risico's met meer diepgang beschrijven. Vervolgens denk ik ook, en dat is misschien een opdracht aan ons allemaal, die passage meer aandacht geven in het debat dan we het anders zouden geven. Ja. Dan een wat lastiger punt. Ik hoor het verzoek van twee kanten om elke 6 weken te rapporteren over de besteding bestemmingsreserve coronamaatregelen. Ik zou in eerste instantie de raad dat willen ontraden, om het met die frequentie te verlangen. Om de eenvoudige reden, dat ook een rapportage aandacht vraagt om die zorgvuldig tot stand te brengen. Dat kan, dat doen we voortdurend en met graagte om u uw rol te kunnen laten spelen. Tegelijkertijd zien we dat we nu al aanzienlijk meer tijd besteden, misschien nog wel meer dan pre-corona, aan raadsinformatie. Nogmaals, dat is goed, maar ik denk dat we wel moeten doseren. De zomerrapportage verschijnt al in juli en ook de andere momenten en onze actieve informatieplicht geven al veel ruimte voor u om geïnformeerd te blijven over de manier waarop we die coronareserve besteden. Als u er in meerderheid anders over denkt, dan zijn wij natuurlijk uw nederige dienaar, maar vooralsnog zou dit de lijn zijn die wij daarin voorstaan. Het punt van de PvdA-fractie, die nadere analyse van de coronacrisis effecten, incidentele uitgaven of structurele wijzigingen, daarvan denk ik dat we een weergave kunnen geven in de update van de routekaart. Het is een heldere vraag, die we ook van een helder antwoord kunnen voorzien en waarschijnlijk het beste via dat instrument. Ik denk dat ik hiermee de belangrijkste vragen heb beantwoord. Mocht ik iets vergeten zijn, dan laat ik me graag door u corrigeren. De heer Van Santen: Ik had een korte vraag in mijn tweede termijn: waarom dan niet in juni, die bestemmingsreserve. Dan weten we meer. Wethouder Van den Beukel: Excuseer, ik had hem genoteerd, ik zie hem nu weer. Waarom niet in juni? Ja, dat kan. Elke maand is er voortschrijdend inzicht. In juni weten we hopelijk, de meicirculaire verschijnt soms pas in juni en soms zelfs later in juni en wie weet verschijnt het dit jaar pas in juli, maar welke maand weten we meer. Echter, er is geen moment dat ik me kan voorstellen dat we de ultieme zekerheid zullen hebben, die maakt dat we fundamenteel anders kijken naar de noodzaak tot het vormen van deze bestemmingsreserve. De verwachting is niet dat we dan de risico's, die we net hebben benoemd in het begin van mijn uitgebreide betoog, dat die risico's gemitigeerd zijn bij de circulaire, dat ze gemitigeerd zijn in de zomer. Daarvoor is deze crisis te onvoorspelbaar, te grillig en zijn ook de effecten te talrijk. Dus ik zou dat willen ontraden, om het aan te houden, omdat ik vermoed dat het moment dat maximaal gelegen is, niet komt en dat we het beste nu kunnen handelen, juist om ons op de inhoud te kunnen gaan richten. Misschien

heb ik nog een antwoord richting WIJ. Het ging over risicomangement. Juist alle risico's, die zich manifesteren, proberen we van een passend antwoord te voorzien via die reserve. Dat is ons financiële antwoord op risico's, die zich gaan voordoen. Als we die niet hebben of niet instellen of nog niet instellen, dan hebben we misschien wel een risico op de radar, maar geen instrument of geen mandaat om daarop te acteren. Dat lijkt ons niet wijs. Nogmaals richting de VVD: het kan. Het kan in juni, juli, augustus, we zouden lang kunnen wachten. We denken dat het ons eerder achterop helpt, dan vooruit helpt. Nog één ding toevoegen over Stedin, omdat ik dan net onvoldoende heb belicht. Van Stedin heb ik benoemd dat de dividenden terug lopen. Ik heb niet benoemd dat de gedachte er wel is, dat de investering van Stedin zeker rendement geeft. En dat we niet goed weten, en daar vragen we meer verduidelijking over, op welk moment het weer zodanig rendeert dat we weer meer dividenden zullen gaan ontvangen. Dat moment zal aanbreken in een bepaald jaar, dat lijkt me een kwestie van logica, maar wanneer, dat is wel de vraag. Voorzitter, aan u.

De voorzitter: Dan zijn we nu aan het eind van de beraadslagingen over dit onderwerp. Ik heb geconstateerd, dat het in ieder geval een bespreekstuk wordt in de raad van eind deze maand, want er is een motie aangekondigd door het CDA. Er moet ook nog nagedacht worden door de fractie van L3B om met e.e.a. om te gaan. Het is dus een bespreekstuk voor de eerstvolgende raad.

6.b 1e begrotingswijziging 2020 en begroting 2021 Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

6.c Zienswijze ontwerpbegroting 2021 MRDH

7a. Actualiteiten uit het college

7b. Actualiteiten uit de commissie

7c. Verbonden partijen

8. Rondvraag en sluiting

De voorzitter, om 23.42 uur: Dan ga ik nu de vergadering schorsen tot maandag 18 mei om 20.00 uur. Dan zien we elkaar weer op dezelfde manier in deze digitale vergadering. Hartelijk dank voor uw inzet van vanavond. De inzet van de griffie, van technici, die hier heel de avond aanwezig zijn geweest, met name de zeer gedisciplineerde manier van vergaderen van collegae en alle fracties voor de inbreng van vanavond. Ik zie u in dit verband in deze commissie AB aanstaande maandag om 20.00 uur in dezelfde setting. Ik schors de vergadering tot dat moment.